

“МТЕЛ” а.д. БАЊА ЛУКА

**Консолидовани финансијски извјештаји
за период од шест мјесеци који се
завршава 30. јуна 2019. године и
Извјештај независног ревизора**

САДРЖАЈ**Страна****МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА**

1 - 6

КОНСОЛИДОВАНИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Консолидовани извјештај о добитку и губитку и осталом укупном резултату 7

Консолидовани извјештај о финансијском положају 8

Консолидовани извјештај о промјенама у капиталу 9

Консолидовани извјештај о новчаним токовима 10

Напомене уз консолидоване финансијске извјештаје 11 - 67

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

АКЦИОНАРИМА И УПРАВНОМ ОДБОРУ “МТЕЛ” а.д. БАЊА ЛУКА

Мишљење

Извршили смо ревизију консолидованих периодичних финансијских извјештаја “Мтел” а.д. Бања Лука и његових зависних правних лица (“Група”), који обухватају консолидовани извјештај о финансијском положају на дан 30. јуна 2019. године и консолидовани извјештај о добитку и губитку и осталом укупном резултату, консолидовани извјештај о промјенама у капиталу и консолидовани извјештај о новчаним токовима за период од шест мјесеци који се завршава на тај дан, као и напомене уз консолидоване финансијске извјештаје, укључујући и преглед значајних рачуноводствених политика.

По нашем мишљењу, приложени консолидовани периодични финансијски извјештаји приказују истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима, консолидовану финансијску позицију Групе на дан 30. јуна 2019. године, као и консолидоване резултате њеног пословања и консолидоване токове готовине за период од шест мјесеци који се завршава на тај дан у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања (МСФИ).

Основа за мишљење

Ревизију смо извршили у складу са Међународним стандардима ревизије (МСР). Наше одговорности у складу са тим стандардима детаљније су описане у одјелку нашег извјештаја *Одговорности ревизора за ревизију консолидованих финансијских извјештаја*. Ми смо независни у односу на Групу у складу са *Кодексом етике за професионалне рачуновође* Одбора за међународне етичке стандарде за рачуновође (*ИЕСБА Кодекс*) и испунили смо наше етичке одговорности у складу са ИЕСБА Кодексом. Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и одговарајући и да обезбјеђују основу за изражавање нашег мишљења.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су она питања која су, по нашем професионалном просуђивању, била од највећег значаја у нашој ревизији консолидованих финансијских извјештаја текућег периода. Ова питања су обрађена у контексту ревизије консолидованих финансијских извјештаја у цјелини, као и у формирању нашег мишљења о њима и ми не изражавамо посебно мишљење о овим питањима.

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

АКЦИОНАРИМА И УПРАВНОМ ОДБОРУ “МТЕЛ” а.д. БАЊА ЛУКА (Наставак)

Кључна питања ревизије (Наставак)

Кључно питање ревизије	Примјењене процедуре ревизије
1. Признавање прихода (тачност евидентирања прихода због сложености информационих система за генерисање прихода од извршених услуга), Напомена 5. уз консолидоване финансијске извјештаје	

Постоји инхерентни ризик у вези са тачношћу признатих прихода од извршених услуга који произилази из сложености информационих система (ИТ) Групе преко којих се мјери остварени саобраћај, тарифирање цијена, одобрени бесплатни саобраћај и остали попусти у процесу генерисања прихода.

На бази спроведених процедура, нисмо идентификовали значајне налазе у односу на тачност евидентираних прихода за период од шест мјесеци који се завршава на дан 30. јуна 2019. године.

Процјенили смо најважније ИТ системе Групе за евидентирање оствареног саобраћаја, тарифирање цијена и фактурисање услуга купцима и спровели тестове релевантних контрола над овим системима, тестирали смо релевантне контроле над преносом података из одговарајућих информационих система у главну књигу, као и контроле над процесом плаћања рачуна од стране купаца и процесом рјешавања жалбених захтјева купаца. На бази узорка смо тестирали усаглашеност цијена и услова попушта на фактурама купаца са важећим цјеновником и условима попушта.

Кључно питање ревизије	Примјењене процедуре ревизије
2. Разграничење прихода и расхода због процјена уговорених одобрених и остварених роаминг попушта у међународном саобраћају, Напомене 23. и 32. уз консолидоване финансијске извјештаје	

Обрачунати нефактурисани приходи Групе од роаминг попушта уговорених са другим операторима у међународном саобраћају, као и укакулисани расходи за роаминг попусте одобрене другим операторима од стране Групе су изабрани за кључно питање ревизије због тога што укључују значајан обим процјена руководства које се односе на испуњење услова из појединачних уговора са одређеним операторима.

На бази спроведених процедура, нисмо идентификовали значајне налазе у односу на обрачунате попусте по основу оствареног роаминг саобраћаја за период од шест мјесеци који се завршава на дан 30. јуна 2019. године.

Прегледали смо уговоре са најзначајнијим операторима по оствареном приходу/расходу од роаминг попушта, спровели смо тестове над узорком улазних/излазних рачуна према операторима и провјерили њихову тачност, као и усклађеност са условима дефинисаним у уговорима о роаминг попустима. Извршили смо провјеру фактурисања износа роаминг-а са обрачунима и поравнањима добијеним од клиринг кућа за период од шест мјесеци који се завршава на дан 30. јуна 2019. године.

Такође смо провјерили и конзистентност у примјени рачуноводствених политика Групе приликом евидентирања роаминг попушта.

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

АКЦИОНАРИМА И УПРАВНОМ ОДБОРУ “МТЕЛ” а.д. БАЊА ЛУКА (Наставак)

Кључна питања ревизије (Наставак)

Кључно питање ревизије	Примјењене процедуре ревизије
3. Капитализација трошкова улагања у нематеријална улагања и некретнине, постројења и опрему, као и њихово вредновање након почетног признавања, Напомене 12. и 14. уз консолидоване финансијске извјештаје	

Наведено кључно ревизорско питање је изабрано због тога што обухвата значајне процјене руководства Групе приликом саме капитализације трошкова улагања у софтвер и некретнине, постројења и опрему, као и приликом одређивања периода амортизације и накнадног одмјеравања надокнадиве вриједности ових средстава због релативно брзих технолошких промјена које су карактеристичне за телекомуникациону дјелатност.

На бази спроведених процедура, нисмо идентификовали значајне налазе у односу на адекватност капитализације трошкова улагања у нематеријална улагања и некретнине, постројења и опрему, као и њихово накнадно вредновање након почетног признавања у периоду од шест мјесеци који се завршава на дан 30. јуна 2019. године.

Тестирали смо на бази узорка издатке Групе евидентирани на трошковима текућег периода, као и повећања која је Група током године евидентирала на нематеријалним улагањима и некретнинама, постројењима и опреми, са становишта испуњености критеријума за капитализацију издатака, односно њихово признавање као трошкова у текућем периоду.

Анализирали смо процјене руководства Групе у вези са постојањем индикатора обезвјеђења нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме, као што су измјене у коришћењу, смањење тржишне вриједности, уочавање физичких оштећења и сл. Размотрили смо примјењене стопе амортизације у односу на животни вијек средстава, планове замјене средстава, претходна искуства код расходовања, као и остварене приходе и расходе од отуђења појединих средстава. Тестирали смо интерне контроле имплементирани од стране руководства Групе у овом процесу.

На бази узорка смо провјерили аритметичку тачност обрачуна амортизације и упоредили стопе са претходним обрачунским периодом. Поред тога, тестирали смо инвестиције у току према старосној структури улагања, физичком стању, додатно капитализованим трошковима у току периода, моменту стављања у употребу и почетку амортизовања.

АКЦИОНАРИМА И УПРАВНОМ ОДБОРУ “МТЕЛ” а.д. БАЊА ЛУКА (Наставак)

Кључна питања ревизије (Наставак)

Кључно питање ревизије	Примјењене процедуре ревизије
4. МСФИ 16 - Закупи (објелодањивање), Напомене 2.4., 13. и 27. уз консолидоване финансијске извјештаје	

Објелодањивања у складу са МСФИ 16 - Закупи су изабрана за кључно питање ревизије због тога што укључују значајан ниво процјене приликом утврђивања квантитативног утицаја прве примјене овог стандарда, као и значајан број ревизорских процедура потребних за процјену адекватности захтјеваних објелодањивања у складу са захтјевима наведеног стандарда. Приликом прве примјене наведеног стандарда, Група је изабрала модификовани ретроспективни приступ гдје се ефекат приказује кумулативно као корекција почетног салда на датум прве примјене стандарда без корекције упоредних података за претходну годину.

На бази спроведених процедура, нисмо идентификовали значајне налазе у односу на објелодањивање ефеката прве примјене МСФИ 16 - Закупи.

Процијенили смо дизајн и примјену кључних контрола које се односе на објелодањивања у вези са утицајем преласка на МСФИ 16 - Закупи. Такође смо процијенили примјереност дисконтних стопа при утврђивању обавеза за закуп. Провјерили смо тачност коришћених података на одабраном узорку закупа према оригиналном уговору или другим поткрепљујућим информацијама и провјерили смо интегритет и математичку тачност обрачуна у складу са стандардом за сваки закуп који је узет као узорак путем поновног обрачуна очекиване корекције почетног салда. Процијенили смо да ли су објелодањивања у оквиру финансијских извештаја одговарајућа и у складу са модификованим ретроспективним приступом изабраним у складу са параграфом Ц5(б) МСФИ 16 - Закупи.

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

АКЦИОНАРИМА И УПРАВНОМ ОДБОРУ “МТЕЛ” а.д. БАЊА ЛУКА (Наставак)

Одговорности руководства и лица овлашћених за управљање за консолидоване финансијске извјештаје

Руководство Групе је одговорно за састављање и истинито приказивање консолидованих периодичних финансијских извјештаја у складу са МСФИ, као и за оне интерне контроле које руководство одреди као неопходне у припреми консолидованих финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале усљед криминалне радње или грешке.

При састављању консолидованих финансијских извјештаја, руководство је одговорно за процјену способности Групе да настави пословање по начелу сталности, објелодањујући, када је то примјенљиво, питања која се односе на наставак пословања и коришћење рачуноводствене основе сталности пословања, осим уколико руководство не намјерава да ликвидира Групу или да обустави пословање, или нема другу реалну могућност осим да то уради.

Лица овлашћена за управљање одговорна су за надзор над процесом финансијског извјештавања Групе.

Одговорности ревизора за ревизију консолидованих финансијских извјештаја

Наш циљ је да се, у разумној мјери, увјеримо да консолидовани периодични финансијски извјештаји у цјелини не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале усљед криминалне радње или грешке, и да издамо извјештај ревизора који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање је висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија извршена у складу са МСР увијек открити материјално значајан погрешан исказ када он постоји. Погрешни искази могу настати усљед криминалне радње или грешке и сматрају се материјално значајним уколико се може у разумној мјери очекивати да они, појединачно или у збиру, утичу на економске одлуке корисника које се доносе на основу ових консолидованих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу са МСР, ми користимо професионално просуђивање и задржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- Идентификујемо и процјењујемо ризике од материјално значајног погрешног исказа у консолидованим финансијским извјештајима, насталог усљед криминалне радње или грешке, осмишљавамо и извршавамо ревизорске процедуре које одговарају тим ризицима и прибављамо ревизијске доказе који су довољни и одговарајући да обезбиједо основу за наше мишљење. Ризик од неоткривања материјално значајног погрешног исказа насталог усљед криминалне радње је већи од ризика од материјално значајног погрешног исказа насталог усљед грешке, пошто криминална радња може подразумијевати тајне споразуме, фалсификовање, намјерне пропусте, лажне исказе или заобилажење интерне контроле.
- Сагледавамо интерне контроле које су релевантне за ревизију ради осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања мишљења о дјелотворности интерних контрола Групе.
- Оцјењујемо адекватност примјењених рачуноводствених политика и оправданост рачуноводствених процјена и са њима повезаних објелодањивања извршених од стране руководства.

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

АКЦИОНАРИМА И УПРАВНОМ ОДБОРУ “МТЕЛ” а.д. БАЊА ЛУКА (Наставак)

Одговорност ревизора за ревизију консолидованих финансијских извјештаја (Наставак)

- Доносимо закључак о адекватности примјене начела сталности пословања од стране руководства и, да ли, на основу прибављених ревизијских доказа, постоји материјално значајна неизвјесност у вези са догађајима или околностима који могу изазвати значајну сумњу у погледу способности Групе да настави пословање по начелу сталности. Уколико закључимо да постоји материјално значајна неизвјесност, ми смо у обавези да скренемо пажњу у нашем извјештају ревизора на одговарајућа објелодањивања наведена у консолидованим финансијским извјештајима, или да модификујемо наше мишљење, уколико су таква објелодањивања неадекватна. Наши закључци се заснивају на ревизијским доказима прибављеним до датума нашег извјештаја ревизора. Међутим, будући догађаји или услови могу прозроковати да Група престане да послује у складу са начелом сталности.
- Дајемо оцјену опште презентације, структуре и садржаја консолидованих финансијских извјештаја, укључујући и објелодањивања, као и да ли консолидовани финансијски извјештаји приказују поткрепљујуће трансакције и догађаје на начин којим се постиже истинита и објективна презентација.
- Прибављамо довољно одговарајућих ревизијских доказа у вези са финансијским информацијама ентитета или пословним активностима у оквиру Групе ради изражавања мишљења о консолидованим финансијским извјештајима. Одговорни смо за усмјерење, надзор и вршење ревизије групе. Ми смо искључиво одговорни за наше ревизорско мишљење.

Ми комуницирамо са лицима овлашћеним за управљање у вези са, између осталог, планираним обимом и временом ревизије и значајним налазима ревизије, укључујући и значајне недостатке у интерним контролама које идентификујемо током наше ревизије.

Такође обезбјеђујемо лицима овлашћеним за управљање изјаву да се придржавамо релевантних етичких захтјева у вези са независношћу и да ћемо им саопштити све односе и остала питања за које се у разумној мјери може очекивати да се одражавају на нашу независност, и, гдје је то примјенљиво, одговарајуће мјере заштите.

Од питања саопштених лицима овлашћеним за управљање, одређујемо она питања која су била од највећег значаја у ревизији консолидованих финансијских извјештаја текућег периода и, сходно томе, представљају кључна питања ревизије. Ми описујемо ова питања у нашем извјештају ревизора, осим уколико закон или регулатива искључују јавно објелодањивање у вези са питањем или, када, у изузетно ријетким околностима, одлучимо да питање не би требало да се саопшти у нашем извјештају због тога што се у разумној мјери може очекивати да негативне посљедице саопштавања превазиђу корист за јавни интерес од саопштавања тог питања.

Партнер ангажовања на ревизији чији је резултат рада овај извјештај независног ревизора је Велемир Јањић.

Бања Лука, 25. септембар 2019. године

Велемир Јањић
Велемир Јањић
Овлашћени ревизор
БДО д.о.о. Бања Лука

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЈЕШТАЈ О ДОБИТКУ И ГУБИТКУ И ОСТАЛОМ УКУПНОМ РЕЗУЛТАТУ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
(У Конвертибилним маркама)

	Напомене	Период који се завршава 30. јуна 2019.	Период који се завршава 30. јуна 2018.
Приходи од продаје робе и услуга	5	224,362,284	211,264,754
Остали пословни приходи	6	3,430,779	2,132,397
Трошкови материјала, робе и везаних услуга	7	(31,978,668)	(31,354,369)
Трошкови запослених	8	(43,685,856)	(40,410,693)
Трошкови амортизације	12,13,14	(62,483,741)	(51,255,093)
Трошкови производних услуга	9	(57,072,469)	(57,257,734)
Остали пословни расходи	10	(12,905,843)	(10,704,298)
Финансијски приходи- каматносно	11	556,562	889,248
Финансијски приходи- остали	11	95,716	350,176
Обезвређење финансијских средстава	21	(1,653,047)	(1,435,579)
Финансијски расходи	11	(3,267,016)	(686,949)
Учешће у добитку придруженог друштва	15	2,717,096	2,752,843
Добитак прије опорезивања		18,115,797	24,284,703
Порез на добитак	34 (a)	(1,905,955)	(2,435,395)
Нето добитак		16,209,842	21,849,308
Остали укупни резултат, умањен за порезе:			
<i>(a) Ставке које могу бити накнадно рекласификоване у добитке и губитке:</i>			
Добици/(Губици)/ од финансијске имовине чија се фер вриједност мјери кроз остали укупни резултат	16	321	(536)
Укупни остали резултат, умањен за порезе		321	(536)
Укупни резултат за период		16,210,163	21,848,772
Нето добитак периода који припада:			
Власницима Групе		16,209,842	21,849,308
Власницима учешћа без права контроле		-	-
		16,209,842	21,849,308
Укупни резултат за период који припада:			
Власницима Групе		16,210,163	21,848,772
Власницима учешћа без права контроле		-	-
		16,210,163	21,848,772
Зарада по акцији:			
Основна и разријеђена зарада по акцији	36	0.0330	0.0445

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових консолидованих финансијских извјештаја.

Приложени консолидовани финансијски извјештаји Групе су утврђени од стране менаџмента "Мтел" а.д. Бања Лука дана 31. јула 2019. године.

Потписано у име Друштва и Групе:

Марко Лопичић
Генерални директор

Јасмина Лопичић
Извршни директор за финансије

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЈЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОЛОЖАЈУ
На дан 30. јуна 2019. године
(У Конвертибилним маркама)

	Напомене	30. јун 2019.	31. децембар 2018.
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања и <i>goodwill</i>	12	162,587,438	69,196,427
Имовина са правом коришћења	13	62,160,492	-
Некретнине и опрема	14	610,553,943	569,098,220
Улагања у придружено друштво	15	148,991,255	88,772,757
Остала улагања	16	51,480	60,345
Дугорочна потраживања и кредити	17	237,432	6,233,640
Одложена пореска средства	34 (в)	755,805	268,641
		985,337,845	733,630,030
Обртна имовина			
Залихе	18	19,560,150	14,393,458
Имовина намијењена продаји		-	47,786
Купци	19	79,635,882	71,300,168
Потраживања за преплаћени порез на добитак	34 (ђ)	1,397,444	-
Друга потраживања	20	1,284,990	1,081,590
Депозити и потраживања за кредите	22	5,323,706	62,108,774
Активна временска разграничења	23	22,608,335	19,546,848
Готовина и готовински еквиваленти	24	23,598,842	71,465,331
		153,409,349	239,943,955
Укупна актива		1,138,747,194	973,573,985
ПАСИВА			
Капитал			
Акцијски капитал	25	491,383,755	491,383,755
Законске резерве	25	49,141,766	49,141,766
Нереализовани губици од финансијске имовине чија се фер вриједност мјери кроз остали укупни резултат		(891)	(1,212)
Остале резерве-резерве по основу инвестиционе обавезе	25	97,791,500	97,791,500
Нераспоређени добитак		1,162,832	23,398,811
		639,478,962	661,714,620
Дугорочне обавезе и резервисања			
Каматносни кредити и обавезе	26	225,028,786	165,845,532
Обавезе по основу закупа	27	52,139,327	-
Разграничени приходи	28	55,651	61,835
Одложене пореске обавезе	34 (г)	5,917,672	1,091,147
Бенефиције за запослене	29	5,693,264	6,178,375
Резервисања	30	61,224	147,862
		288,895,924	173,324,751
Краткорочне обавезе			
Каматносни кредити и обавезе	26	63,200,474	32,113,243
Обавезе по основу закупа	27	10,913,364	-
Остале краткорочне финансијске обавезе		5,145,033	-
Добављачи	31	64,788,058	67,430,378
Пасивна временска разграничења	32	24,270,870	21,040,620
Бенефиције за запослене	29	660,996	660,996
Разграничени приходи	28	12,367	12,367
Обавезе за дивиденду	36	26,604,215	9,884,812
Обавезе за порез на добитак	34 (ђ)	-	366,094
Остале обавезе	33	14,776,931	7,026,104
		210,372,308	138,534,614
Укупна пасива		1,138,747,194	973,573,985

Напомене на наредним странама чине саставни дио
ових консолидованих финансијских извјештаја.

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА НА КАПИТАЛУ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
(У Конвертибилним маркама)

	Акцијски капитал	Законске резерве	Нереализовани (губици)/добити од финансијске имовине чија се фер вриједност мјери кроз остали укупни резултат	Остале резерве - резерве по основу инвестиционе обавезе	Нераспоређени добитак	Укупно
Стање, 1. јануар 2018. године	491,383,755	49,141,766	(569)	97,791,500	22,517,048	660,833,500
Ефекат прве примјене МСФИ у придруженом друштву МТЕЛ д.о.о. Подгорица	-	-	-	-	(2,797,098)	(2,797,098)
Нето добитак за период од 1. јануара до 30. јуна 2018. године	-	-	-	-	21,849,308	21,849,308
Укупни остали резултат за период од 1. јануара до 30. јуна 2018. године	-	-	(536)	-	-	(536)
Укупни резултат за период	-	-	(536)	-	19,052,210	19,051,674
Расподјела добитка:						
Дивиденде акционарима	-	-	-	-	(34,630,328)	(34,630,328)
Стање, 30. јун 2018. године	491,383,755	49,141,766	(1,105)	97,791,500	6,938,930	645,254,846
Нето добитак за период од 1. јула до 31. децембра 2018. године	-	-	-	-	39,031,572	39,031,572
Укупни остали резултат од 1. јула до 31. децембра 2018. године	-	-	(107)	-	-	(107)
Укупни резултат за период	-	-	(107)	-	39,031,572	39,031,465
Расподјела добитка:						
Привремена дивиденда акционарима	-	-	-	-	(22,571,691)	(22,571,691)
Стање, 31. децембар 2018. године	491,383,755	49,141,766	(1,212)	97,791,500	23,398,811	661,714,620
Нето добитак за период од 1. јануара до 30. јуна 2019. године	-	-	-	-	16,209,842	16,209,842
Укупни остали резултат за период	-	-	321	-	-	321
Укупни резултат за период	-	-	321	-	16,209,842	16,210,163
Расподјела добитка (Напомена 36):						
Дивиденде акционарима	-	-	-	-	(38,445,821)	(38,445,821)
Стање, 30. јуна 2019. године	491,383,755	49,141,766	(891)	97,791,500	1,162,832	639,478,962

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових консолидованих финансијских извјештаја.

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЈЕШТАЈ О НОВЧАНИМ ТОКОВИМА
**За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
(У Конвертибилним маркама)**

	Период који се завршава 30. јуна 2019.	Период који се завршава 30. јуна 2018.
Токови готовине из пословних активности		
Приливи од продаје и примљени аванси	223,810,622	210,313,095
Остали приливи из редовног пословања	1,375,970	873,315
Одливи за набавке материјала, горива, енергије и друге трошкове	(104,515,889)	(111,661,784)
Одливи по основу бруто зарада и накнада зарада	(37,797,648)	(35,529,996)
Одливи по основу камата	(2,831,669)	(340,100)
Одливи по основу пореза из резултата	(4,412,946)	(2,252,027)
Одливи по основу осталих дажбина	(2,876,445)	(2,780,056)
<i>Нето прилив готовине из пословних активности</i>	72,751,995	58,622,447
Токови готовине из активности пласирања и инвестирања		
Набавке некретнина, опреме и нематеријалних улагања	(42,082,230)	(95,422,131)
Прилив по основу продаје некретнина, опреме и нематеријалних улагања	152,551	79,749
Приливи од камата	680,515	1,053,739
Приливи по основу дугорочних финансијских пласмана	6,008,356	9,974,549
Приливи по основу краткорочних финансијских пласмана	56,785,067	8,001,434
Одливи по основу улога у зависна и придружена друштва	(165,059,435)	-
<i>Нето одлив готовине из активности пласирања и инвестирања</i>	(143,515,176)	(76,312,660)
Токови готовине из активности финансирања		
Приливи по основу дугорочних кредита	64,249,110	53,222,394
Нето приливи по основу краткорочних кредита	7,244,938	895,078
Одливи по основу дугорочних финансијских обавеза	(14,433,565)	(11,411,272)
Одливи за дивиденде и привремене дивиденде акционарима	(28,375,452)	(30,325,743)
Одливи по основу плаћања обавезе за закуп	(5,783,241)	-
Одливи по основу осталих краткорочних обавеза	(5,098)	-
<i>Нето прилив готовине из активности финансирања</i>	22,896,692	12,380,457
Нето смањење готовине и готовинских еквивалената	(47,866,489)	(5,309,756)
Готовина и готовински еквиваленти на почетку периода	71,465,331	25,049,349
Готовина и готовински еквиваленти на крају периода	23,598,842	19,739,593

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових консолидованих финансијских извјештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Матично друштво "Мтел" а.д. (у даљем тексту: "Друштво") са сједиштем у Бањој Луци, Република Српска, Босна и Херцеговина, налази се на адреси Вука Караџића 2. Пуни пословни назив Друштва је "Телекомуникације Републике Српске" а.д. Бања Лука, а Друштво се у свом пословању користи са додатна два скраћена пословна имена – "Мтел" а.д. Бања Лука и "Телеком Српске" а.д. Бања Лука.

Већински власник Друштва је Предузеће за телекомуникације "Телеком Србија" а.д. Београд, Србија, које посједује 65.01% акција Друштва.

На дан 30. јуна 2019. године Друштво је имало четири зависна друштва (заједно у даљем тексту – "Група"):

1. *Mtel Austria GmbH*, Беч, Република Аустрија (100% власништво Друштва),
2. *Logosoft* д.о.о. Сарајево, Босна и Херцеговина (100% власништво Друштва),
3. *Блицнет* д.о.о. Бања Лука, Босна и Херцеговина (100% власништво Друштва),
4. *Телрад Нет* д.о.о. Бијељина, Босна и Херцеговина (100% власништво Друштва).

На дан 30. јуна 2019. године, Друштво је имало 49% учешћа у придруженом друштву МТЕЛ д.о.о. Подгорица (Црна Гора). Преосталих 51% акција у власништву је крајњег матичног власника Групе – Телеком Србија а.д. Београд.

На дан 30. јуна 2019. године, Група је имала 2,406 запослених (на дан 31. децембра 2018. године: 2,259 запослених).

Основна дјелатност Групе је пружање телекомуникационих услуга, од којих су најзначајније услуге домаћег и међународног телефонског саобраћаја. Поред тога, Група нуди и широк спектар осталих телекомуникационих услуга, укључујући остале услуге фиксне и мобилне телефоније, IP телевизија, закуп линија, приватни водови, услуге на цијелом мрежном подручју, додатне услуге у области мобилне телефоније, интернет и мултимедијалне услуге. Група такође пружа услуге у области закупа, изградње, управљања и заштите телекомуникационе инфраструктуре.

На дан 30. јуна 2019. године, Група је обезбјеђивала телекомуникационе услуге за укупно 1,697,896 корисник (31. децембар 2018. године: 1,657,221 корисник).

Органи Друштва су: Скупштина акционара, Управни одбор, Извршни одбор, Генерални директор, Одбор за ревизију и интерни ревизор.

Генерални директор Друштва на дан 30. јуна 2019. године је: Марко Лопичић.

Чланови Управног одбора на дан издавања ових консолидованих финансијских извјештаја су:

Предраг Ђулибрк
Весна Лончар
Дејан Царевић
Славко Митровић
Драшко Марковић
Бранко Маловић
Ненад Томовић

Чланови Извршног одбора на дан издавања ових консолидованих финансијских извјештаја су:

Марко Лопичић
Јасмина Лопичић
Радмила Бојанић
Миодраг Војиновић
Владимир Четровић
Никола Рудовић

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Изјава о усаглашености

Приложени финансијски извјештаји представљају консолидоване финансијске извјештаје Групе и састављени су у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања (МСФИ).

2.2. Основе вредновања

Консолидовани финансијски извјештаји Групе су састављени по начелу набавне вриједности (историјског трошка), осим за ревалоризацију одређених финансијских инструмената, финансијске имовине чија се фер вриједност мјери кроз остали укупан резултат, који су вредновани по фер вриједности, као што је објашњено у рачуноводственим политикама за финансијске инструменте. Историјски трошак је генерално заснован на фер вриједности накнаде плаћене у замјену за робу и услуге.

Фер вриједност је цијена коју би примили од продаје имовине или платили за пренос обавеза у уобичајеној трансакцији између тржишних учесника на дан вредновања, без обзира да ли је та цијена директно провјерљива или процијењена коришћењем других техника вредновања. Приликом процијењивања фер вриједности имовине или обавеза, Друштво узима у обзир оне карактеристике имовине или обавеза које би узели у обзир и други учесници на тржишту приликом одређивања цијене имовине или обавеза на датум вредновања. Средства која су стечена куповином зависног друштва и која се појединачно могу идентификовати, као и стварне и потенцијалне обавезе у пословној комбинацији, иницијално су одмјерена по фер вриједности на дан стицања.

2.3. Функционална валута и валута презентација

Износи у приложеним консолидованим финансијским извјештајима су изражени у Конвертибилним маркама (КМ) која представља функционалну и званичну извјештајну валуту у Републици Српској и Босни и Херцеговини.

2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих МРС/МСФИ

Сљедеће измјене постојећих стандарда издате од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде ("IASB") и интерпретације издате од стране Комитета за међународне интерпретације финансијског извјештавања ("IFRIC"), су ступиле на снагу током текућег финансијског периода:

	На снази на дан или након
Нови стандарди и измјене постојећих стандарда на снази у текућем финансијском периоду	
МСФИ 16 "Лизинг"	1. јануара 2019.
IFRIC 23 "Неизвјесности у вези са третманом пореза на добит"	1. јануара 2019.
МСФИ 3, МСФИ 11, МРС 12 и МРС 23 измјене као резултат годишњег пројекта унапређења стандарда "Циклус 2015 – 2017"	1. јануара 2019.
МСФИ 9 "Финансијски инструменти" Измјене - Могућности плаћања унапријед са негативном компензацијом	1. јануара 2019.
МРС 19 "Примања Запослених" Измјене – План Измјена, Ограничења и Поравнања.	1. јануара 2019.
МРС 28 "Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате" Измјене - Дугорочни интереси у придруженим ентитетима и заједничким подухватима.	1. јануара 2019.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих МРС/МСФИ (наставак)

На дан одобравања ових финансијских извјештаја, слједећи нови стандарди, измјене постојећих стандарда и нова тумачења постојећих стандарда, су издати, али нису постали ефективни:

	На снази на дан или након
Нови стандарди и измјене постојећих стандарда који су издати, а нису још увијек у примјени	
МСФИ 17 "Уговори о осигурању"	1. јануара 2021.
МСФИ 3 „Пословне комбинације“- Дефиниција посла	1. јануара 2020.
МРС 1 "Презентација финансијских извјештаја" и МРС 8 "Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке" – Дефиниције материјала	1. јануара 2020.
Концептуални оквир у МСФИ стандардима	1. јануара 2020.

Менаџмент Групе је изабрао да не усвоји ове стандарде, измјене и тумачења прије него што они ступе на снагу.

Примјена МСФИ 16 је резултирала у промјенама рачуноводствених политика Групе и имала ефекат на приложене консолидоване периодичне финансијске извјештаје Групе.

МСФИ 16 "Закупи" доноси велике промјене за закупце и има значајан ефекат на сваки ентитет који има материјално значајне износе закупа који су до 1. јануара 2019. године били обухваћени као оперативни закуп. Насупрот томе, рачуноводствени захтјеви који се односе на закуподавце су у великој мери преузети непромијењени из МРС 17.

МСФИ 16 одређује како ће ентитет признавати, вредновати, презентовати и објелодањивати закуп. Стандард обезбеђује јединствен модел за рачуноводствено обухватање закупа, захтевајући од закупца да призна средства и обавезе за све закупе осим уколико је период закупа 12 мјесеци или краћи или одговарајуће средство има малу вриједност. Кључна новина за закупце је та да ће у већини случајева закуп резултирати средством које се капитализује (средство с правом коришћења) заједно са признавањем обавезе за одговарајућа плаћања закупа.

На датум почетка закупа, купац признаје обавезу за плаћање закупа (обавезу за закуп) и средство које представља право да се користи предметно средство током трајања закупа (средство с правом коришћења). Захтјев је да се одвојено признају трошак камате на обавезу закупа и трошак амортизације средства са правом коришћења.

Потребно је извршити поновно вредновање обавезе за закуп по настанку одређених догађаја (промјена у трајању закупа, промјена у будућим плаћањима закупа услед промјене индекса или стопе која се користи за одређивање тих плаћања). Купац признаје износ поновног вредновања обавезе за закуп као корекцију вриједности средства са правом коришћења.

Имплементацијом МСФИ 16 Група је ретроактивно са кумулативним учинком изворне примјене стандарда као усклађивање почетног салда на датум прве примјене стандарда у складу са параграфом Ц5(б) стандарда, извршила признавање имовине са правом кориштења, заједно са обавезама мјереним по садашњој вриједности будућих плаћања закупа, амортизацију за имовину с правом кориштења, као и расход од камата на обавезе за закуп, укупан износ плаћене главнице у оквиру токова готовине из активности финансирања, те камате у оквиру токова готовине из пословних активности у новчаним токовима Групе (Напомене 11, 13 и 27).

Група је идентификовала слједеће значајне категорије уговора, које су раније биле признаване као оперативни закуп, да се квалификују као закупи дефинисани новим стандардом: пословни простор, земљиште, објекти за опрему мобилне и фиксне телефоније и возила.

Стандард захтијева одређене процјене које се односе, прије свега, на период трајања уговора о закупу.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)
2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих МРС/МСФИ (наставак)

Ефекти прве примјене МСФИ 16 на извјештај о финансијској позицији на дан 1. јануара 2019. године

ИЗВЈЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОЛОЖАЈУ

		У складу са МРС 17 31. децембар	Промена у вредновању	У складу са МСФИ 16 01. јануар
	Напомене	2018.		2019.
АКТИВА				
Стална имовина				
Нематеријална улагања и goodwill	12	69,196,427	-	69,196,427
Имовина са правом коришћења	13	-	55,352,364	55,352,364
Некретнине и опрема	14	569,098,220	-	569,098,220
Улагања у придружено друштво	15	88,772,757	-	88,772,757
Остала улагања	16	60,345	-	60,345
Дугорочна потраживања и кредити	17	6,233,640	-	6,233,640
Одложена пореска средства	34 (в)	268,641	-	268,641
		733,630,030	55,352,364	788,982,394
Обртна имовина				
Залихе	18	14,393,458	-	14,393,458
Имовина намијењена продаји		47,786	-	47,786
Купци	19	71,300,168	-	71,300,168
Друга потраживања	20	1,081,590	-	1,081,590
Депозити и потраживања за кредите	22	62,108,774	-	62,108,774
Активна временска разграничења	23	19,546,848	-	19,546,848
Готовина и готовински еквиваленти	24	71,465,331	-	71,465,331
		239,943,955	-	239,943,955
Укупна актива		973,573,985	55,352,364	1,028,926,349
ПАСИВА				
Капитал				
Акцијски капитал	25	491,383,755	-	491,383,755
Законске резерве	25	49,141,766	-	49,141,766
Нереализовани (губици)/добити од финансијске имовине чија се фер вриједност мјери кроз остали укупни резултат		(1.212)	-	(1,212)
Остале резерве - резерве по основу инвестиционе обавезе	25	97,791,500	-	97,791,500
Нераспоређени добитак		23,398,811	-	23,398,811
		661,714,620	-	661,714,620
Дугорочне обавезе и резервисања				
Каматоносни кредити и обавезе	26	165,845,532	-	165,845,532
Обавезе по основу закупа	27	-	44,895,578	44,895,578
Разграничени приходи	28	61,835	-	61,835
Одложене пореске обавезе	34 (г)	1,091,147	-	1,091,147
Бенефиције за запослене	29	6,178,375	-	6,178,375
Резервисања	30	147,862	-	147,862
		173,324,751	44,895,578	218,220,329
Краткорочне обавезе				
Каматоносни кредити и обавезе	26	32,113,243	-	32,113,243
Обавезе по основу закупа	27	-	10,456,786	10,456,786
Добављачи	31	67,430,378	-	67,430,378
Пасивна временска разграничења	32	21,040,620	-	21,040,620
Бенефиције за запослене	29	660,996	-	660,996
Разграничени приходи	28	12,367	-	12,367
Обавезе за дивиденду	36	9,884,812	-	9,884,812
Обавезе за порез на добитак	34 (д)	366,094	-	366,094
Остале обавезе	33	7,026,104	-	7,026,104
		138,534,614	10,456,786	148,991,400
Укупна пасива		973,573,985	55,352,364	1,028,926,349

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)
2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих МРС/МСФИ (наставак)

Ефекти прве примјене МСФИ 16 на извјештај о финансијској позицији на дан 30. јун 2019. године

ИЗВЈЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОЛОЖАЈУ

		У складу са МРС 17 30. јун	У складу са МСФИ 16 30. јун	Промена
Напомене	2019.	2019.		
АКТИВА				
Стална имовина				
Нематеријална улагања и <i>goodwill</i>	12	162,587,438	162,587,438	-
Имовина са правом коришћења	13	-	62,160,492	(62,160,492)
Некретнине и опрема	14	610,553,943	610,553,943	-
Улагања у придружено друштво	15	148,991,255	148,991,255	-
Остала улагања	16	51,480	51,480	-
Дугорочна потраживања и кредити	17	237,432	237,432	-
Одложена пореска средства	34 (в)	755,805	755,805	-
		923,177,353	985,337,845	(62,160,492)
Обртна имовина				
Залихе	18	19,560,150	19,560,150	-
Купци	19	79,635,882	79,635,882	-
Потраживања за преплаћени порез на добитак	34 (д)	1,397,444	1,397,444	-
Друга потраживања	20	1,284,990	1,284,990	-
Депозити и потраживања за кредите	22	5,323,706	5,323,706	-
Активна временска разграничења	23	22,608,335	22,608,335	-
Готовина и готовински еквиваленти	24	23,598,842	23,598,842	-
		153,409,349	153,409,349	-
Укупна актива		1,076,586,702	1,138,747,194	(62,160,492)
ПАСИВА				
Капитал				
Акцијски капитал	25	491,383,755	491,383,755	-
Законске резерве	25	49,141,766	49,141,766	-
Нереализовани (губици)/добити од финансијске имовине чија се фер вриједност мјери кроз остали укупни резултат		(891)	(891)	-
Остале резерве - резерве по основу инвестиционе обавезе	25	97,791,500	97,791,500	-
Нераспоређени добитак		1,471,945	1,162,832	309,113
		639,788,075	639,478,962	309,113
Дугорочне обавезе и резервисања				
Каматоносни кредити и обавезе	26	225,028,786	225,028,786	-
Обавезе по основу закупа	27	-	52,139,327	(52,139,327)
Разграничени приходи	28	55,651	55,651	-
Одложене пореске обавезе	34 (г)	5,917,672	5,917,672	-
Бенефиције за запослене	29	5,693,264	5,693,264	-
Резервисања	30	61,224	61,224	-
		236,756,597	288,895,924	(52,139,327)
Краткорочне обавезе				
Каматоносни кредити и обавезе	26	63,200,474	63,200,474	-
Обавезе по основу закупа	27	-	10,808,769	(10,808,769)
Остале краткорочне финансијске обавезе		5,145,033	5,145,033	-
Добављачи	31	64,788,058	64,788,058	-
Пасивна временска разграничења	32	24,270,870	24,270,870	-
Бенефиције за запослене	29	660,996	660,996	-
Разграничени приходи	28	12,367	12,367	-
Обавезе за дивиденду	36	26,604,215	26,604,215	-
Остале обавезе	33	15,360,017	14,881,526	478,491
		200,042,030	210,372,308	(10,330,278)
Укупна пасива		1,076,586,702	1,138,747,194	(62,160,492)

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)
2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих МРС/МСФИ (наставак)

Ефекти примјене МСФИ 16 на извјештај о укупном резултату за период од 1. јануара до 30. јуна 2019. године.

ИЗВЈЕШТАЈ О ДОБИТКУ И ГУБИТКУ И УКУПНОМ РЕЗУЛТАТУ

		У складу са МРС 17 30. јун	У складу са МСФИ 16 30. јун	Промијена
	Напомене	2019.	2019.	
Приходи од продаје робе и услуга	5	224,362,284	224,362,284	-
Остали пословни приходи	6	3,430,779	3,430,779	-
Трошкови материјала, робе и везаних услуга	7	(31,978,668)	(31,978,668)	-
Трошкови запослених	8	(43,685,856)	(43,685,856)	-
Трошкови амортизације	12,13,14	(56,023,506)	(62,483,741)	6,460,235
Трошкови производних услуга	9	(63,973,561)	(57,072,469)	(6,901,092)
Остали пословни расходи	10	(12,905,843)	(12,905,843)	-
Финансијски приходи- каматноосни	11	556,562	556,562	-
Финансијски приходи- остали	11	95,716	95,716	-
Обезвређење финансијских средстава	21	(1,653,047)	(1,653,047)	-
Финансијски расходи	11	(2,517,046)	(3,267,016)	749,970
Учешће у добитку придруженог друштва	15	2,717,096	2,717,096	-
Добитак прије опорезивања		18,424,910	18,115,797	309,113
Порез на добитак	34 (а)	(1,905,955)	(1,905,955)	-
Нето добитак		16,518,955	16,209,842	309,113
Остали укупни резултат, умањен за порезе:				
<i>(а) Ставке које могу бити накнадно рекласификоване у добитке и губитке:</i>				
Добици од финансијске имовине чија се фер вриједност мјери кроз остали укупни резултат	16	321	321	-
Укупни остали резултат, умањен за порезе		321	321	-
Укупни резултат за период		16,519,276	16,210,163	309,113
Нето добитак периода који припада:				
Власницима Групе		16,518,955	16,209,842	309,113
Власницима учешћа без права контроле		-	-	-
		16,518,955	16,209,842	309,113
Укупни резултат за период који припада:				
Власницима Групе		16,519,276	16,210,163	309,113
Власницима учешћа без права контроле		-	-	-
		16,519,276	16,210,163	309,113
Зарада по акцији:				
Основна и разријеђена зарада по акцији	36	0.0336	0.0330	0.0006

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Основе за консолидацију

а) Улагања у зависна друштва

Приложени консолидовани финансијски извјештаји за период од шест мјесеци који се завршава на дан 30. јуна 2019. године укључују финансијске извјештаје Друштва ("Мтел" а.д. Бања Лука), финансијске извјештаје зависних друштава *Mtel Austria* са сједиштем у Бечу, *Блицнет д.о.о.* Бања Лука, *Телрад Нет д.о.о.* Бијељина и консолидоване финансијске извјештаје зависног друштва *Logosoft* д.о.о. Сарајево. У складу са одредбама МСФИ 10 "Консолидовани финансијски извјештаји", контрола консолидованих зависних друштава од стране Друштва се постиже уколико Друштво:

- 1) има моћ управљања над субјектом,
- 2) је изложено, или има права, на промјениве приносе од свог учешћа у субјекту, и
- 3) има могућности коришћења своје моћи управљања субјектом да би се утицало на висину својих приноса.

Друштво врши поновну анализу да ли заиста контролише зависна друштва уколико дође до одређених чињеница и околности које дају назнаку да је било који од претходна три елемента контроле промијењен. Када Друштво има мање од потребне просте већине гласачких права, Друштво може да има контролу над зависним друштвом уколико су та гласачка права довољна да дају практичну могућност Друштву да једнострано усмјерава пословне активности зависног друштва.

Консолидација зависног друштва почиње од тренутка успостављања контроле Друштва над зависним друштвом, и престаје кад Друштво изгуби ту контролу. Приходи и расходи зависног друштва се укључују у консолидовани извјештај о добитку и губитку и осталом укупном резултату од датума када је Друштво стекло контролу над зависним друштвом до датума када је Друштво изгубило контролу над зависним друштвом. Сви износи имовине, обавеза, капитала, прихода, расхода и токова готовине који су настали из међусобних трансакција чланица Групе су у потпуности елиминисани приликом консолидације.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.1. Основе за консолидацију (наставак)

а) Улагања у зависна друштва (наставак)

Mtel Austria GmbH, Беч, Република Аустрија

Дана 1. јула 2014. године, у регистру надлежног органа Републике Аустрије, извршен је упис и регистрација новооснованог привредног друштва *Mtel Austria* са сједиштем у Бечу. *Mtel Austria* је основано као MVNO (*Mobile virtual network operator*) на неодређени период у циљу пружања телекомуникационих услуга са оснивачким капиталом у износу од 35,000 EUR (еквивалент 68,454 Конвертибилне марке).

Од дана оснивања до 31. децембра 2018. године, поред оснивачког капитала извршена је докапитализација, као и унос новчаних средстава у капиталне резерве привредног друштва *Mtel Austria* у укупном износу од 9,000,000 EUR (еквивалент 17,602,470 Конвертибилних марака).

Дана, 20. јуна 2019. године, Управни одбор Друштва донио је одлуку о уносу неновчаног улога у друштво GO4YU д.о.о. Београд, Србија, које је у власништву Предузећа за телекомуникације "Телеком Србија" а.д. Београд, Србија, у виду права на 100% удјела у друштву *Mtel Austria GmbH*. По окончању поступка регистрације власништва, Друштво ће, по основу уноса наведеног неновчаног улога, постати власник 41% удјела у друштву GO4YU д.о.о. Београд, Србија.

Logosoft д.о.о. Сарајево

Друштво је власник са 100% удјела у друштву *Logosoft* д.о.о Сарајево.

Зависно друштво *Logosoft* д.о.о. Сарајево је основано 1995. године као друштво за информатички инжењеринг. Прве активности зависног друштва биле су на пољу ICT системске интеграције, док након двије године од оснивања постаје први Интернет сервис провајдер у Босни и Херцеговини. Данас зависно друштво пружа услуге интернет приступа, телефоније и телевизије, продаје рачунарске опреме, као и услуге из области системске интеграције, едукације и консалтинга из области информационах технологија.

Блицнет д.о.о Бања Лука

Дана 31. јануара 2019. године реализован је уговор о купопродаји и преносу удјела у друштву *Блицнет* д.о.о. Бања Лука на начин да је 100% удјела у *Блицнет* д.о.о. Бања Лука пренесено на Друштво.

Дана 31. јануара 2019. године Окружни привредни суд у Бањој Луци издао је Рјешење којим је Друштво регистровано као власник 100% удјела у *Блицнет* д.о.о. Бања Лука,

Зависно друштво *Блицнет* д.о.о. је основано 1992. године. *Блицнет* д.о.о. је један од већих кабловских оператора у Босни и Херцеговини који пружа услуге кабловске телевизије, интернета, фиксне и мобилне телефоније, као и услуге из области системске интеграције.

Телрад Нет д.о.о Бијељина

Дана 6. фебруара 2019. године реализован је уговор о купопродаји и преносу удјела у друштву *Телрад Нет* д.о.о. Бијељина, на начин да је 100% удјела у *Телрад Нет* д.о.о. Бијељина пренесено на Друштво.

Дана 6. фебруара 2019. године Окружни привредни суд у Бијељини издао Рјешење којим је Друштво регистровано као власник 100% у *Телрад Нет* д.о.о. Бијељина.

Зависно друштво *Телрад Нет* д.о.о. Бијељина основано је 1990. године. Друштво пружа услуге јавне фиксне телефоније, VoIP и IP телефоније, кабловске телевизије, интернета и мобилне телефоније.

МТЕЛ А.Д. БАЊА ЛУКА

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.1. Основе за консолидацију (наставак)

б) Пословне комбинације

Пословне комбинације се обрачунавају коришћењем метода стицања. Накнада пренијета пословном комбинацијом вреднује се по фер вриједности која се обрачунава као збир фер вриједности средстава пренијетих од стране Групе на дан стицања, обавеза које је Група направила бившим власницима стеченог ентитета и удјела у капиталу емитованих од стране Групе у замјену за контролу над стеченим ентитетом.

На датум стицања, стечена препознатљива средства и преузете обавезе се признају по фер вриједности, осим што се:

- Одложена пореска средства и обавезе или средства и обавезе повезана са аранжманима накнада запосленима признају у складу са IAS 12 “Порези на добитак” и IAS 19 “Накнаде запосленима”, датим редослиједом;
- Обавезе и инструменти капитала у вези са аранжманима плаћања акцијама стеченог ентитета, или аранжмана плаћања акцијама Групе којима се замјењују аранжмани плаћања акцијама стеченог лица, вреднују се у складу са МСФИ 2 “Плаћање акцијама” на датум стицања; и
- Средства (или групе за отуђење) која су класификована као намијењена продаји у складу са МСФИ 5 “Стална средства намијењена продаји и пословање које се обуставља” вреднују у складу са поменутиим стандардом.

в) Goodwill

Goodwill се признаје као износ којим збир пренијете накнаде, износа учешћа без права контроле у стеченом лицу (ако такав постоји), и фер вриједности претходног власничког удјела стицаоца (ако такав постоји) премашује нето износе препознатљивих стечених средстава и преузетих обавеза на дан стицања. Уколико, након поновљене процјене, нето износ препознатљивих стечених средстава и преузетих обавеза на дан стицања превазилази збир пренијете накнаде, износа мањинског интереса у стеченом лицу, ако исти постоје, и фер вриједности претходног власничког удјела стицаоца (ако такав постоји), износ тог вишка се одмах признаје у добитку и губитку као добитак по основу повољне куповине.

Goodwill настао по основу прибављања пословне комбинације води се по набавној цијени утврђеној на дан стицања пословања, умањено за акумулиране губитке по основу обезврјеђења (ако такви постоје). За потребе тестирања обезврјеђења, *goodwill* се распоређује на сваку јединицу која генерише токове готовине (или групу јединица које генеришу токове готовине) за коју се очекује да ће имати користи од синергије из дате комбинације.

Јединица која генерише токове готовине на коју је *goodwill* распоређен тестира се на обезврјеђење једном годишње или онда када постоје индикације да је иста обезврјеђена. Уколико је наплативи износ јединице која генерише токове готовине мањи од његове књиговодствене вриједности, губитак по основу обезврјеђења алоцира се првобитно у циљу свођења књиговодствене вриједности *goodwill*-а распоређеног на јединицу, а потом пропорционално на остала средства дате јединице на основу књиговодствене вриједности сваког средства у јединици. Било који износ губитка по основу обезврјеђења признаје се директно у извјештају о добитку и губитку у оквиру консолидованог извјештаја о укупном резултату. Губитак по основу обезврјеђења *goodwill*-а не поништава се у наредним периодима.

Након отуђења одговарајућих јединица токова готовине, приписиви износ *goodwill*-а узима се у обзир приликом одређивања добитка и губитка по основу отуђења.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.1. Основе за консолидацију (наставак)

а) Улагање у придружено друштво

Придружено друштво је друштво у којем Група има значајан утицај. Значајан утицај је моћ учествовања у одлучивању придруженог ентитета по питању финансијских и оперативних одлука и политика, али није контрола или заједничка контрола над тим пословним политикама и одлукама.

Резултати, имовина и обавезе придруженог ентитета су укључени у приложене консолидоване финансијске извјештаје коришћењем методе удјела. Према методи удјела, улагање се почетно признаје по набавној вриједности (висини инвестиције), а затим се, након датума стицања књиговодствена вриједност повећава или смањује да би се признао удио Групе у добитку или губитку придруженог друштва. Удио Групе у добитку или губитку придруженог друштва у који се инвестира признаје се у добитку или губитку Групе. Када удио Групе у губицима придруженог друштва премаши учешће у капиталу Групе у датом лицу (што укључује било какве дугорочне интересе који, у суштини, чине дио нето улагања Групе у дато придружено друштво), Група престаје да признаје свој удио у будућим губицима. Додатни губици се признају само у мјери у којој је Група стекла законску или стварну обавезу или вршила исплату у име придруженог друштва.

Било који износ којим трошак набавке превазилази удио Групе у нето фер вриједности препознатљивих средстава, обавеза и потенцијалних обавеза придруженог друштва признат на дан прибављања, води се као *goodwill* укључен у књиговодствену вриједност улагања. Било који износ којим удио Групе у нето фер вриједности препознатљивих средстава, обавеза и потенцијалних обавеза придруженог друштва превазилази стечена средства, након поновне процјене, признаје се одмах на добитку и губитку.

Захтјеви МСФИ 9 користе се у одређивању да ли је потребно признати губитак по основу обезвјеђења (импаритетни губитак) улагања Групе у придружено друштво. Када је потребно, укупна књиговодствена вриједност улагања (заједно са *goodwill*-ом) тестира се на обезвјеђење у складу са МРС 36 "Обезвјеђење средстава", као јединствено средство, и пореди се његова наплатива вриједност (која представља употребну вриједност или фер вриједност умањену за трошкове продаје, која год од ове двије вриједности је виша) са његовом књиговодственом вриједношћу. Признати износ импаритетног губитка улази у књиговодствену вриједност улагања. Укидање неког износа импаритетног губитка признаје се у складу са МРС 36 у мјери у којој се наплативи износ инвестиције касније повећава.

Када лице у оквиру Групе послује са придруженим друштвом, добици и губици настали на основу трансакција са придруженим друштвом признају се у консолидованим финансијским извјештајима Групе у мјери у којој улагања у придружена друштва нису повезана са Групом.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.2. Приходи

Признавање прихода

Група признаје приходе када испуни обавезе извршења преносом обећане робе или услуга купцу. Обавеза извршења је испуњена када купац стекне контролу над добрима или услугом.

Трансакциона цијена је одређена на основу утврђене цијене за појединачне ставке, ако постоје, или је заснована на процијењеној цијени коју Група очекује да реализује под датим тржишним условима.

Група врши процјене које утичу на утврђивање висине и временског распореда признавања прихода од уговора са купцима што укључује утврђивање момента испуњавања обавеза извршења као и одређивање трансакционе цијене која је алоцирана на исте. За обавезе извршења које Група испуњава током времена користи се метода излаза заснована на протеклом времену и приход се признаје пропорционално на мјесечном нивоу, јер је трансакциона цијена, која је алоцирана на те услуге, призната у времену иницијалне продајне трансакције и реализована у току периода извршења услуге (до двије године до када су услуге наручене заједно са робом).

За обавезе извршења које Група испуњава у одређеном тренутку, приход се признаје једнократно, у моменту извршења обавезе, када је роба испоручена и услуге пружене.

Код уговора који су у складу са захтјевима МСФИ 15, приходи се признају на бази фактурисане реализације. Група има право да захтијева од купца онај износ који директно одговара вриједности услуге пружене у уговореном периоду у којем је Група фактурисала одређени износ за пружену услугу.

Приходе од продаје највећим дијелом чине приходи од саобраћаја у фиксној и мобилној мрежи, мјесечне претплате обрачунате за кориштење услуга, приходи од продаје везаних услуга, интерконекције, интернета, интегрисаних услуга и осталих сличних услуга.

3.2.1. Приходи од фиксне телефоније

Приходи од телефонског саобраћаја (фиксна телефонија) се обрачунавају по оствареном саобраћају.

Телекомуникациона претплата за фиксну телефонију се фактурише мјесечно за протекли мјесец.

Приходи од укључивања нових претплатника фиксне телефоније представљају приходе по основу фактурисане надокнаде за укључење нових претплатника. Приходи од нових прикључака се евидентирају у периоду у коме је корисник прикључен.

3.2.2. Приходи од интерконекције са домаћим операторима

Приходи од интерконекције са домаћим операторима остварују се приступом мрежи, којим се успоставља физичко и логичко повезивање телекомуникационих мрежа како би се корисницима услуга, прикљученим на различите мреже, омогућила директна и индиректна комуникација.

Приходи и расходи остварени по основу интерконекције исказују се у бруто износима.

3.2.3. Приходи од мобилне телефоније

Приходи од мобилне телефоније се углавном односе на приходе од корисника мобилних телефона у виду кориштења услуга у *prepaid*-у и *postpaid*-у, као што је саобраћај, пренос података, приходи од прикључака, SMS поруке, као и других додатних услуга.

Приходи од услуга телефонског саобраћаја се признају на основу оствареног саобраћаја. Нефактурисани, а остварени приход од услуга мобилне телефоније који је остварен у периоду од тренутка фактурисања до краја периода се обрачунава, а неостварени приход до истека обрачунског периода се разграничава.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.2. Приходи (наставак)

3.2.3. Приходи од мобилне телефоније (наставак)

Приход од пружених *prepaid* услуга се признаје у моменту продаје *prepaid* допуна, а на крају обрачунског периода исти се разграничава за износ нереализованих прихода. Ови приходи се, на основу кориштених услуга, разграничавају током периода у којем се пружа услуга. Неактивне допуне и допуне којима је истекао временски период права кориштења, се признају као приход по истеку датума кориштења.

3.2.4. Приходи од продаје везаних услуга

Приходи од продаје хардвера у склопу пакета приказани су у оквиру ставке Приходи од продаје везаних услуга, и признају се у моменту продаје, односно уручења хардвера кориснику пакета и када су сви припадајући трошкови признати у извјештају о добитку и губитку.

Уколико се ради о уговору са више елемената, укупна цијена трансакције се алоцира на индивидуалне обавезе извршења. Као резултат тога приход од испоручених хардвера признаје се пропорционалној вриједности трансакционе цијене као ставка Прихода од продаје везаних услуга.

Трансакциона цијена је одређена на основу утврђене цијене за појединачне ставке, ако постоје, или је заснована на процијењеној цијени коју Група очекује да реализује под датим тржишним условима.

3.2.5. Приходи и расходи по основу међународног саобраћаја и *roaming-a*

Приходи/расходи од услуга јавне фиксне и мобилне телекомуникационе мреже остварени у међународном телефонском саобраћају признају се на бази оствареног саобраћаја обрачунаог по уговореној тарифи иностраног оператора преко чије мреже се саобраћај реализује.

Група је закључила споразуме за међународни саобраћај у фиксној и мобилној телефонији. Приходи (расходи) и потраживања (обавезе) који су произашли из ових споразума су приказани у пратећим финансијским извјештајима и односе се на приходе и расходе од међународних долазних, односно одлазних позива остварених са земљама са којима је Група успоставила директан обрачун међународног телефонског саобраћаја. Дио остварених прихода, односно расхода, по наведеном основу, евидентиран је на основу процјене извршене у складу са интерним обрачунима оствареног саобраћаја.

Група признаје приход (потраживања) само када се он може утврдити са поузданом сигурношћу. Ако постоје докази да неки расход (обавеза) може настати, врши се резервисање на терет трошкова, у случају да је могуће извршити процјену. Тамо гдје није могуће процијенити износ неке обавезе врши се одговарајуће објелодањивање.

Приходи од *roaming-a* и трошкови *roaming-a* према иностраним операторима се исказују у вриједностима добијеним од клириншке куће. Приходи и трошкови *roaming-a* признају се у бруто износу, на бази оствареног саобраћаја у току периода.

3.2.6. Приходи од интернета

Приход од интернета укључује приход од услуга давања приступа интернету путем фиксне мреже, која се реализује кроз приступну мрежу путем технологија ADSL, VDSL или GPON и приход од директног приступа интернету који се остварује обезбјеђивањем линка корисницима за приступ интернету за одређене брзине, уз посебан опсег јавних IP адреса, DNS *hosting* домена са или без регистрације интернет домена и техничком подршком.

3.2.7. Интегрисане услуге

Приход од интегрисаних услуга представља приход од интегрисане понуде услуга фиксне телефоније, мобилне телефоније, услуга приступа интернету и IPTV услуга, које су организоване у одговарајући скуп услуга и сервиса, односно пакета, које могу, али не морају да укључују све наведене услуге.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.2. Приходи (наставак)

3.2.8. Остали приходи од телекомуникационих услуга

Остали приходи обухватају углавном приходе од осталих услуга као што су изнајмљивање телефонских капацитета – водова, листинг позива, услуге говорне поште и друго. Наведени приходи евидентирају се у периоду у коме су настали.

3.3. Закупи

Група као закупопримац

Закупопримац на почетку уговора процјењује да ли он представља уговор о закупу, односно да ли садржи елементе закупа. Уговор је уговор о закупу, односно садржи елементе закупа уколико се њиме уступа право контроле над кориштењем одређене имовине током датог периода у замјену за накнаду.

Група у складу са МСФИ 16 признаје имовину са правом кориштења и садашњу вриједност обавезе по уговору о закупу узимајући у обзир уговорена плаћања, период трајања закупа и дисконтну стопу. Почетно мјерење имовине са правом кориштења врши се према трошку укључујући износ почетно мјерене обавезе по основу закупа, све почетне директне трошкове, те процјењене трошкове демонтаже, обнављања локације или враћања имовине у првобитно стање, осим ако су такви трошкови нематеријални.

Приликом процјене периода трајања закупа узима се у обзир период без могућности отказивања, опциони период за продужетак закупа, те вјероватноћа да ће Група користити или неће користити ову опцију.

Обавеза по основу закупа мјери се по садашњој вриједности свих плаћања у вези са закупом која нису извршена на дан признавања. Ова плаћања се дисконтују по каматној стопи садржаној у закупу, односно по инкременталној каматној стопи задуживања.

Краткорочни закуп је закуп који на датум почетка закупа има раздобље закупа од највише 12 мјесеци и који не садржи могућност куповине предметне имовине. Сва плаћања повезана са оваквим закупом се признају као трошак на праволинијској основи током трајања закупа (*Напомена 9*).

Група као закуподавац

Закуподавац сваки свој закуп класификује као пословни или као финансијски закуп. Закуп се класификује као финансијски ако се њим преносе суштински сви ризици и користи повезани са власништвом над предметном имовином, док се код пословног закупа не преносе суштински сви ризици и користи повезани са власништвом над датом имовином.

Група плаћања по основу пословног закупа признаје као приход на праволинијској основи током трајања закупа. Почетни директни трошкови настали у вези са добијањем пословног закупа додају се књиговодствену вриједност предметне имовине и признају се као расход током трајања закупа на истој основи као и приход од закупа.

3.4. Стране валуте

Монетарна имовина и обавезе, деноминоване у страним валутама су прерачунате у њихову противвриједност у Конвертибилним маркама по званичном курсу важећем на дан извјештаја о финансијском положају.

Немонетарне ставке мјерене по историјском трошку у страној валути преводе се кориштењем курса на датум трансакције. Немонетарне ставке које се одмјеравају по фер вриједности у страној валути преводе се кориштењем курса на датум када је фер вриједност одређена.

Пословне промјене у страним средствима плаћања током године прерачунавају се у Конвертибилне марке по званично важећем курсу на дан сваке промјене, а настале позитивне и негативне курсне разлике евидентирају се у корист или на терет извјештаја о добитку и губитку у оквиру финансијских прихода, односно финансијских расхода (*Напомена 11*).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.5. Порез на добитак

Порез на добитак обухвата текући порез на добитак и одложене порезе на добитак. Текући и одложени порез на добитак се признају у извјештају о добитку и губитку, осим ако нису настали из пословних комбинација или ставки признатих директно у капиталу, односно у осталом укупном резултату.

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добитак. Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава примјеном прописане пореске стопе од 10% на основицу утврђену пореским билансом, коју представља износ добитка прије опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода.

Одложени порез на добитак се обрачунава кориштењем методе утврђивања обавеза према финансијским извјештајима, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе имовине и обавеза у извјештају о финансијском положају и њихове књиговодствене вриједности.

Важеће пореске стопе на дан извјештаја о финансијском положају или пореске стопе које су након тог дана ступиле на снагу, користе се за утврђивање разграниченог износа пореза на добитак за који се очекује да ће бити примијењен приликом укидања привремених разлика.

Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вјероватно постојати опорезиви добитак од којег се пренијети порески губитак и кредити могу умањити.

Модел за обрачун расхода амортизације у пореском билансу односи се на формирање четири групе сталних средстава, са одговарајућим амортизационим стопама, при чему је прописан појединачан и групни обрачун расхода амортизације.

Прописане пореске стопе амортизације дате су у прегледу како слиједи:

	Стопа која се признаје у пореском билансу (%)
Појединачни обрачун амортизације - пропорционална метода	
Непокретности и постројења	3%
Нематеријална средства, осим софтвера	10%
Групни обрачун амортизације - дегресивна метода	
Компјутери, информациони системи, софтвери и сервери	40%
Опрема и остала средства	20%

Опорезива привремена разлика настала као разлика између књиговодствене вриједности средства и његове пореске основице, признаје се као одложена пореска обавеза када је пореска амортизација убрзана, односно одложено пореско средство ако је пореска амортизација спорија од рачуноводствене амортизације.

3.6. Нематеријална имовина

Нематеријална имовина се састоји од *goodwill*-а, односа са купцима, телекомуникационих лиценци, софтвера, осталих лиценци и капитализованих уговорних трошкова.

Телекомуникационе лиценце, купљени софтвери и остале лиценце су исказани по набавној вриједности, умањени за исправку вриједности и укупне евентуалне акумулиране губитке услед умањења вриједности. Набавну вриједност чини вриједност по фактури добављача укључујући царине, порезе који се не могу рефундирати и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности. Набавна вриједност умањена је за све примљене попусте и/или рабате. Телекомуникационе лиценце се амортизују равномерно током вијека коришћења лиценци, а у складу са МРС 38 "Нематеријална улагања".

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.6. Нематеријална имовина (наставак)

Односи са купцима представљају уговорне односе са корисницима и признати су по процијењеној вриједности након пословне комбинације преузимања зависног друштва, умањени за исправку вриједности и укупне евентуалне акумулиране губитке услед умањења вриједности.

Капитализовани уговорни трошкови се односе на имовину која произилази из трошкова извршења или добијања уговора, а који се у складу са МСФИ 15 капитализују и признају у току просјечног трајања уговора са купцем.

3.7. Некретнине и опрема

Некретнине и опрема су исказани по набавној вриједности и умањени за исправку вриједности и укупне евентуалне акумулиране губитке због умањења вриједности.

Набавну вриједност чини вриједност по фактури добављача укључујући царине, порезе који се не могу рефундирати и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности. Набавна вриједност умањена је за све примљене попусте и/или рабате. Набавна вриједност изграђених некретнина и опреме је њихова набавна вриједност на датум када су изградња или развој завршени.

Под некретнинама и опремом сматрају се она средства чији је очекивани корисни вијек употребе дужи од једне године. Добити или губити који се јављају приликом расхоровања или продаје некретнина и опреме, исказују се у извјештају о добитку и губитку као дио осталих пословних прихода или осталих пословних расхода.

Адаптације, обнављања и поправке које продужавају вијек кориштења средства, увећавају вриједност основног средства. Оправке и одржавања се евидентирају на терет текућег обрачунског периода и приказују као трошкови пословања.

3.8. Амортизација

Стопа амортизације се утврђује на основу процијењеног корисног вијека употребе нематеријалних улагања, некретнина и опреме. Стопа амортизације која се примјењује на неко средство преиспитује се најмање на крају сваке пословне године и, ако постоје значајне промјене у очекиваној динамици трошења будућих економских користи које су садржане у средству, стопа амортизације се мијења како би се одразила промијењена динамика. Таква промјена се евидентира као промјена рачуноводствене процјене у складу са МРС/МСФИ. Менаџмент Групе доставља сваку промјену стопа амортизације за групу средстава Управном одбору на усвајање.

Основица за обрачун амортизације је набавна вриједност нематеријалних улагања, некретнина и опреме умањена за процијењени евентуални остатак вриједности. Амортизација се обрачунава примјеном пропорционалног метода.

Процијењени корисни вијек употребе појединих група некретнина, опреме и нематеријалних улагања, који је служио као основа за обрачун амортизације и примијењене стопе у периоду од шест мјесеци који се завршава на дан 30. јуна 2019. године, је сљедећи:

	Вијек трајања (година)	Стопа (%)
GSM/ –UMTS/LTE лиценце	15	6.67
Лиценце и апликативни софтвери	5	20
Грађевински објекти	8 - 55.5	1.80 - 12.5
Антенски стубови	25	4
Дистрибутивна канализација и мрежа	16.7 - 33.3	3 - 6
Комутациони системи и сервисне платформе	3 - 11	9.09 - 33.33
Транспортна мрежа	4 - 12.5	8 - 25
Бежична приступна мрежа	5 - 12.5	8 - 20
Опрема у приступној мрежи и терминална опрема	4 - 11	9.09 - 25
Рачунарска опрема	4 - 5	20 - 25
Канцеларијска и остала опрема	5 - 8	12.5 - 20

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.9. Стална имовина намијењена продаји

Стална имовина намијењена продаји класификује се као намијењена продаји уколико ће се њена књиговодствена вриједност повратити у продајној трансакцији прије него континуираном употребом. Овај се услов сматра испуњеним само онда када је продаја врло вјероватна и ако је стално средство (или група намијењена отуђењу) у сваком моменту расположиво за продају у свом садашњем стању. Менаџмент мора уложити напоре да прода таква средства, а очекује се да ће се средства од дате продаје квалификовати за признавање у року од годину дана од датума класификације. Стална имовина или групе за отуђење класификоване као намијењене за продају вреднују се по њиховом претходном књиговодственом износу или по фер вриједности умањеној за трошкове продаје, у зависности од тога која од ове двије вриједности је нижа.

3.10. Умањење вриједности нефинансијске имовине

На сваки датум извјештаја о финансијском положају, Група преиспитује књиговодствене износе својих нефинансијских средстава (осим залиха и одложених пореских средстава) да би се утврдило постоје ли наговјештаји да је дошло до губитака услед умањења вриједности наведене имовине. Ако постоје такве назнаке, процјењује се надокнадиви износ средства да би се могао утврдити евентуални губитак настао умањењем. Ако није могуће процијенити надокнадиви износ појединог средства, Група процјењује надокнадиви износ јединице која генерише готовину, а којој то средство припада.

Надокнадива вриједност средства (или његове јединице која генерише готовину) је фер вриједност умањена за трошкове продаје или вриједност у употреби, зависно од тога која је виша. За потребе процјене вриједности у употреби, процијењени будући новчани токови дисконтују се до садашње вриједности примјеном дисконтне стопе прије опорезивања која одражава садашњу тржишну процјену временске вриједности новца и ризике специфичне за то средство.

Уколико је процијењени надокнадиви износ средства (или јединице која генерише готовину) нижи од књиговодствене вриједности, књиговодствена вриједност средства (или јединице која генерише готовину) се умањује до надокнадивог износа, а импаритетни губитак се признаје као расход периода.

На сваки дан извјештавања врши се преиспитивање да ли постоје назнаке да су претходно признати импаритетни губици умањени или више не постоје. Импаритетни губитак се поништава уколико постоји промјена у процијењеном надокнадивом износу.

Код накнадног поништења губитка од умањења вриједности, књиговодствени износ средства (јединице која генерише готовину) повећава се до ревидованог процијењеног надокнадивог износа тог средства, при чему већа књиговодствена вриједност не премашује књиговодствену вриједност која би била утврђена да у претходним годинама није било признатих губитака на том средству (јединици која генерише готовину) услед умањења вриједности. Поништење губитка од умањења вриједности одмах се признаје као приход.

На дан 30. јуна 2019. године, на основу процјене менаџмента Групе, не постоје индикације да је вриједност сталне имовине обезвријеђена.

3.11. Финансијски инструменти

Класификација финансијских инструмената врши се на основу процјене њиховог садржаја при првом признавању на:

- 1) финансијску имовину,
- 2) финансијске обавезе, или
- 3) власничке инструменте.

Финансијска имовина

Финансијска имовина се признаје када Група постане једна од страна у уговорним одредбама инструмента.

Почетно признавање финансијске имовине врши се према њеној фер вриједности. Трошкови трансакције директно приписиви стицању, се укључују у почетно процјењивање целокупне финансијске имовине, осим у случају када се ради о финансијској имовини која се вреднује по фер вриједности кроз биланс успјеха. Изузетно од наведеног, почетно признавање потраживања од купаца која немају значајну финансијску компоненту, се врши према њиховој трансакционој цијени.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.11. Финансијски инструменти (наставак)

Финансијска имовина (наставак)

Након почетног признавања, финансијска имовина се мјери по:

- 1) амортизованом трошку,
- 2) фер вриједности кроз остали укупни резултат, и
- 3) фер вриједности кроз биланс успјеха.

Финансијска имовина се мјери по амортизованом трошку уколико се држи унутар пословног модела чији је циљ држање финансијске имовине како би се наплатили уговорени новчани токови и уколико, у уговореним условима финансијске имовине на одређени датум настају новчани токови који су само плаћање главнице и камате на преостали дио дуга, осим ако се иницијално неопозиво признаје по фер вриједности кроз биланс успјеха (ако то доводи до значајног смањења/елиминације рачуноводствене неусклађености).

Финансијска имовина се мјери по амортизованом трошку, примјеном методе ефективне каматне стопе.

Ефективна каматна стопа израчунава се на основу процјене токова готовине, не укључујући очекиване кредитне губитке. Једном обрачуната приликом иницијалног признавања, ефективна каматна стопа се користи приликом наредних обрачуна прихода од камата (заснована на бруто књиговодственој вриједности или амортизованом трошку, а у зависности од нивоа умањења имовине). Приход од камате се признаје примјеном ефективне каматне стопе, осим у случају краткорочних потраживања, гдје би признавање прихода било нематеријално. Вриједност финансијске имовине се умањује путем исправке вриједности.

Приликом обрачуна исправке вриједности Група примјењује модел очекиваног кредитног губитка тако што разматра вјероватноћу настанка неизвршења обавезе друге уговорне стране током очекиваног уговореног рока трајања финансијске имовине. Група врши анализу потраживања груписаних на бази различитих карактеристика купаца и трендова историјских губитака.

Финансијска имовина која се мјери по фер вриједности кроз остали укупни резултат уколико се држи унутар пословног модела чији је циљ постигнут наплатом уговорних новчаних токова и продајом финансијске имовине и уколико, у уговореним условима финансијске имовине на одређени датум настају новчани токови који су само плаћање главнице и камате на преостали дио дуга, осим ако се иницијално неопозиво признаје по фер вриједности кроз биланс успјеха (ако то доводи до значајног смањења/елиминације рачуноводствене неусклађености).

При почетном признавању субјект може неопозиво одлучити да у осталом укупном резултату презентује накнадне промјене фер вриједности улагања у власнички инструмент, а да притом није ријеч о улагању које се држи ради трговања нити о непредвиђеним износима које је купац признао у оквиру пословних комбинација, на које се примјењује МСФИ 3.

Та одлука доноси се за сваки појединачни инструмент (односно дионицу). Износи признати у осталом укупном резултату не смију се накнадно преносити у рачун добити и губитка. Међутим, субјект може преносити кумулативну добит или губитак унутар власничког капитала. Дивиденде на таква улагања признају се у рачуну добити и губитка у складу са МСФИ 9, осим ако је јасно да дивиденда представља поврат дијела трошкова улагања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.11. Финансијски инструменти (наставак)

Финансијска имовина (наставак)

Финансијска имовина престаје да се признаје када је измирена, поништена, истекла, отписана или пренесена. Преноси се признају као престанак признавања уколико су сви битни ризици и користи пренесени, уколико нису пренесени, имовина наставља да се признаје.

Уколико ризици и користи нису пренесени или задржани, имовина се не признаје уколико контрола над имовином није пренесена.

Накнадно реализовани или наплаћени финансијски пласмани, дати аванси и потраживања признају се као приход текућег обрачунског периода.

Финансијска имовина се мјери по фер вриједности кроз биланс успјеха само ако финансијска имовина није мјерена по амортизованом трошку или по фер вриједности кроз остали укупни резултат.

Финансијске обавезе

Финансијске обавезе обухватају дугорочне обавезе (дугорочне кредите), краткорочне обавезе из пословања и остале обавезе. Финансијске обавезе се признају када Група постане једна од страна у уговорним одредбама инструмента. Почетно признавање финансијских обавеза врши се према њиховој фер вриједност.

Трошкови трансакције се укључују у почетно процјењивање свих финансијских обавеза, осим у случају када се ради о финансијским обавезама које се вреднују по фер вриједности кроз биланс успјеха.

Финансијске обавезе се накнадно исказују по амортизованој вриједности примјеном ефективне каматне стопе, и оне финансијске обавезе које се вреднују по фер вриједности кроз биланс успјеха по почетном признавању другачије од финансијских обавеза које се држе ради трговања вредноване кроз биланс успјеха.

Камата на финансијске обавезе је евидентирана са интересом обрачунатим кориштењем метода ефективне каматне стопе за посматрани период, и она се односи и представљена је са осталим текућим обавезама.

Финансијска обавеза престаје да се признаје када Група испуни обавезу или када је обавеза плаћања, предвиђена уговором, укинута или истекла што укључује и финансијске обавезе које се односе на обавезе по основу дивиденди, а за које се акционари нису регистровали за исплату у периоду дужем од три године у односу на датум пресека и права на дивиденду

3.12. Залихе

Залихе се евидентирају по набавној вриједности или нето продајној вриједности, у зависности која је нижа.

Нето продајна вриједност је цијена по којој залихе могу бити продате у нормалним условима пословања након умањења цијене за трошкове продаје. Вриједност залиха укључује вриједност по фактури добављача, транспортне и зависне трошкове. Алат и инвентар се отписују 100% приликом издавања у употребу. Вриједност залиха се утврђује на основу метода просјечне набавне цијене.

Залихе материјала за везане услуге се највећим дијелом односе на хардвере набављене за продају купцима у оквиру посебних продајних пакета.

Терећењем осталих расхода врши се исправка вриједности залиха у случајевима када се оцијени да је потребно свести вриједност залиха на њихову нето продајну вриједност. За оштећене залихе и залихе које по квалитету не одговарају стандардима врши се одговарајућа исправка вриједности, или се у цјелости отписују.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.13. Резервисања

Резервисања се признају и врше када Група има законску или уговорену обавезу као резултат прошлих догађаја и када је вјероватно да ће одлив ресурса који стварају економске добити бити потребан да се измири обавеза и када се може поуздано процијенити износ обавезе.

Резервисања се састоје од резервисања за судске спорове који се воде против Групе, одређени дисконтовањем будућих новчаних токова који одражавају тренутно стање на тржишту и специфичних ризика који се односе на дату обавезу.

3.14. Бенефиције за запослене

а) *Порези и доприноси за обезбјеђење социјалне сигурности запослених*

У складу са домаћим прописима и усвојеном рачуноводственом политиком, Група је обавезна да уплаћује доприносе разним државним фондовима за социјалну заштиту. Ове обавезе укључују доприносе на терет запослених и на терет послодавца у износима који се обрачунавају примјеном специфичних, законом прописаних стопа. Група има законску обавезу да изврши обуставу обрачунатих доприноса из бруто зарада запослених и да за њихов рачун изврши пренос обустављених средстава у корист одговарајућих државних фондова. Доприноси на терет запослених и на терет послодавца евидентирају се на терет трошкова у периоду на који се односе.

б) *Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда*

Група је обавезна да запосленима, при одласку у пензију исплати отпремнине у висини три посљедње мјесечне нето плате остварене од стране запосленог. Поред тога, Група је у обавези да исплаћује и јубиларне награде у висини између пола и једне и по просјечне мјесечне плате Групе.

На основу МРС 19 "Накнаде запосленима" захтијева се обрачун и укалкулисавање садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде.

в) *Обавезе по основу бонуса запосленима (варијабилни дио плате)*

На основу одлуке Генералног директора Друштва, утврђена је основица и начин обрачуна бонуса запосленима, као варијабилни дио плате. Бонус се остварује на основу реализованог учинка, праћеног на кварталном или годишњем нивоу, и евидентира се као трошак личних примања и резервисање по наведеном основу у тренутку процјене да ће запослени остварити право на наведени бонус.

3.15. Извјештавање у сегменту

Група примјењује МСФИ 8 "Оперативни сегменти" који захтијева идентификовање оперативних сегмената на бази интерних извјештаја о компонентама Групе који се редовно прегледају од стране руководиоца надлежних за доношење кључних одлука, а у циљу алокације адекватних ресурса наведеним сегментима, као и анализе њихових резултата. Информације о сегментима су анализиране на бази врста услуга које пружају оперативни дијелови Групе (*Напомена 40*).

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ

Презентација консолидованих финансијских извјештаја захтијева од менаџмента коришћење најбољих могућих процјена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вриједности средстава и обавеза и објелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања консолидованих финансијских извјештаја, као и прихода и расхода у току извјештајног периода. Ове процјене и претпоставке су засноване на историјским и осталим информацијама расположивим на дан састављања консолидованих финансијских извјештаја. Будући стварни резултати могу да се разликују од процијењених износа.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ (наставак)

Основне претпоставке које се односе на будуће догађаје и остале значајне изворе неизвјесности при давању процјене на дан извјештаја о финансијском положају, које носе ризик са могућим исходом у материјално значајним корекцијама садашње вриједности средстава и обавеза у наредној финансијској години, представљене су у даљем тексту:

Процјењени корисни вијек некретнина, опреме и нематеријалне имовине

Одређивање корисног вијека некретнина, опреме и нематеријалних улагања је засновано на историјском искуству са сличним средствима, као и предвиђеним технолошким напретком и промјенама економских и индустријских фактора. Стопа амортизације која се примјењује на неко средство преиспитује се најмање на крају сваке пословне године и, ако постоје значајне промјене у очекиваној динамици трошења будућих економских користи које су садржане у средству, стопа амортизације се мијења како би се одразила промијењена динамика. Таква промјена се евидентира као промјена рачуноводствене процјене у складу са МРС/МСФИ. Менаџмент доставља, сваку промјену стопа амортизације за групу средстава Управном одбору на усвајање. Услјед значајности сталних средстава у укупној активи Групе, утицај сваке промјене у наведеним претпоставкама може бити материјално значајан на финансијски положај Групе, као и на резултате њеног пословања. На примјер, уколико би Група скратила, односно продужила просјечан корисни вијек сталне имовине за 10%, то би у периоду од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године резултовало у додатном, односно мањем трошку амортизације за 6,248,056 Конвертибилних марака (упоредни податак у 2018. години: 5,125,509 Конвертибилних марака).

Исправка вриједности потраживања

Приликом обрачуна исправке вриједности Група примјењује модел очекиваног кредитног губитка тако што разматра вјероватноћу настанка неизвршења обавезе друге уговорне стране током очекиваног уговореног рока трајања финансијске имовине. Група врши анализу потраживања груписаних на бази различитих карактеристика купаца и трендова историјских губитака (*Напомене 19, 20, и 21*).

Резервисања

Генерално, резервисања су у значајној мјери подложна процјенама. Група процјењује вјероватноћу да се нежељени случајеви могу догодити као резултат прошлих догађаја, и уколико је вјероватноћа већа од 50%, Група врши резервисање износа који је потребан да се измири обавеза. Иако Група поштује начело опрезности приликом процјене, с обзиром да постоји велика доза неизвјесности, у одређеним случајевима стварни резултати могу одступати од ових процјена (*Напомена 30*).

Приходи и расходи по основу међународног саобраћаја

Приходи (расходи) и потраживања (обавезе) који су произашли из потписаних споразума са ино операторима су приказани у приложеним консолидованим финансијским извјештајима, и односе се на приходе и расходе од међународних долазних, односно одлазних позива остварених са земљама са којима је Група успоставила директан обрачун међународног телефонског саобраћаја. Дио остварених прихода, односно расхода по наведеном основу, евидентиран је на основу процјене извршене у складу са интерним обрачунима оствареног саобраћаја (*Напомене 23 и 32*). Менаџмент сматра да су интерни обрачуни оствареног саобраћаја адекватни, и да одражавају стварно остварени међународни саобраћај у одговарајућем периоду.

Правична (фер) вриједност

Пословна политика Групе је да објелодани информације о правичној вриједности aktive и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вриједност значајно разликује од књиговодствене вриједности. У Републици Српској и Босни и Херцеговини не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске aktive и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вриједност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта. Уколико као доказ за фер вриједност није расположива котирана цијена на активном тржишту за исту имовину или обавезу користи се вриједност заснована на техникама процјене које користе податке са доступних тржишта.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
5. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ И УСЛУГА

У Конвертибилним маркама		
Период који се завршава		
30. јуна		
	2019.	2018.
Приходи од продаје у земљи:		
Приходи од фиксне телефоније	27,918,778	35,784,240
Приходи од мобилне телефоније	94,603,607	94,034,795
Приходи од интегрисаних услуга	44,987,145	29,166,321
Приходи од интернета	12,529,849	11,428,044
Приходи од везаних услуга	19,152,803	21,558,487
Приходи од продаје робе	1,517,186	581,127
Приходи од пројектних услуга, продаје софтвера, робе и услуга едукације	1,156,625	1,323,562
Укупно приходи од продаје у земљи	201,865,993	193,876,576
Приходи од продаје у иностранству:		
Приходи од међународног обрачуна	18,813,384	15,980,619
Приходи од пројектних услуга, продаје софтвера, робе и услуга едукације	3,682,907	1,407,559
Укупно приходи од продаје у иностранству	22,496,291	17,388,178
Укупно приходи од продаје робе и услуга	224,362,284	211,264,754

Приходи од продаје у иностранству највећим дијелом се односе на приходе остварене у Републици Србији.

6. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

У Конвертибилним маркама		
Период који се завршава		
30. јуна		
	2019.	2018.
Приходи од закупнина	1,155,180	1,118,371
Приходи од укидања разграниченог прихода (донације) - (Напомена 28)	6,183	6,183
Остали приходи	2,269,416	1,007,843
	3,430,779	2,132,397

7. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, РОБЕ И ВЕЗАНИХ УСЛУГА

У Конвертибилним маркама		
Период који се завршава		
30. јуна		
	2019.	2018.
Материјал за везане услуге	24,469,860	25,625,734
Набавна вриједност продате робе	2,710,976	1,469,516
Електрична енергија	2,907,926	2,627,855
Гориво и мазиво	695,558	628,533
Остали трошкови материјала	1,194,348	1,002,731
	31,978,668	31,354,369

Трошкови материјала за везане услуге се односе на трошкове продатих хардвера у оквиру посебних продајних пакета.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
8. ТРОШКОВИ ЗАПОСЛЕНИХ

У Конвертибилним маркама		
Период који се завршава		
30. јуна		
	2019.	2018.
Бруто зараде	35.537.528	33.398.104
Накнаде члановима Управног одбора и Одбора за ревизију	165.906	188.080
Отпремнине	789.561	69.244
Остала лична примања	7.192.861	6.755.265
	43.685,856	40.410,693

9. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

У Конвертибилним маркама		
Период који се завршава		
30. јуна		
	2019.	2018.
Трошкови међународног обрачуна	15,954,135	16,117,970
Трошкови одржавања	9,994,343	10,253,946
Трошкови закупа земљишта и пословних простора	1,097,232	8,151,059
Трошкови рекламе и пропаганде	6,070,693	6,333,186
Накнада за емитовање садржаја	11,318,407	7,027,201
Остале производне услуге	12,637,659	9,374,372
	57,072,469	57,257,734

10. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

У Конвертибилним маркама		
Период који се завршава		
30. јуна		
	2019.	2018.
Индијектни порези који не зависе од пословног резултата	2,003,803	1,790,764
Накнаде Регулаторној агенцији за комуникације	4,979,802	3,533,152
Губици од расходовања некретнина, опреме и нематеријалних улагања	101,864	561
Мањкови	7,427	957
Остали расходи	5,812,947	5,378,864
	12,905,843	10,704,298

Остали расходи се највећим дијелом односе на остале непроизводне услуге, трошкове административних такси и накнада за рад студентских и омладинских задруга.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
11. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ

		У Конвертибилним маркама	
		Период који се завршава	
		30. јуна	
		2019.	2018.
Приходи од камата			
- камате на депозите		263,925	350,526
- остале камате		292,637	538,722
		556,562	889,248
Остали финансијски приходи		1,077	143,486
Позитивне курсне разлике		94,639	206,690
Укупно финансијски приходи		652,278	1,239,424
Расходи камата			
- по основу кредитних уговора		(2,037,201)	(362,083)
- по основу обавеза за закуп		(749,970)	-
- остале камате		(313,693)	(7,305)
		(3,100,864)	(369,388)
Негативне курсне разлике		(166,152)	(317,561)
Укупно финансијски расходи		(3,267,016)	(686,949)
Нето финансијски приходи		(2,614,738)	552,475

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
12. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА И GOODWILL

	<i>Goodwill</i>	Односи са купцима	Лиценце за кориштење радиофреквенцијског спектра	Остале лиценце	Остала нематеријална улагања	Капитализовани уговорни трошкови	Нематеријална улагања у припреми	Укупно нематеријална улагања
Набавна вриједност								
Стање, 1. јануар 2018. године	10,339,849	390,723	140,478,533	9,592,311	78,125,360	-	21,681,773	260,608,549
Набавке у току године	-	-	-	297,727	2,230,988	4,769,538	3,570,500	10,868,753
Активирања и преноси	-	-	-	993,635	1,545,678	-	(2,539,313)	-
Преноси са некретнина и опреме	-	-	-	-	-	-	47,163	47,163
Расходовања	-	-	-	(155,547)	(3,130,269)	-	-	(3,285,816)
Стање, 31. децембар 2018. године	10,339,849	390,723	140,478,533	10,728,126	78,771,757	4,769,538	22,760,123	268,238,649
Стање, 1. јануар 2019. године	10,339,849	390,723	140,478,533	10,728,126	78,771,757	4,769,538	22,760,123	268,238,649
Набавке у току периода	-	-	16,709,944	12,500	2,814,781	918,278	4,839,485	25,326,085
Средства набављена пословном комбинацијом	25,775,186	51,770,820	-	3,341,461	960,042	-	61,697	81,909,206
Активирања и преноси	-	-	-	44,902	1,895,738	169,780	(2,110,420)	-
Расходовања	-	-	-	(231,407)	(845)	-	-	(232,252)
Пренос са некретнина и опреме	-	-	-	-	118,275	-	(1,103,407)	(985,132)
Остало	-	-	-	(202,291)	-	-	(41,659)	(243,950)
Стање, 30. јун 2019. године	36,115,035	52,161,543	157,188,477	13,693,291	84,559,748	5,857,596	24,405,819	373,981,509
Акумулирана исправка вриједности								
Стање, 1. јануар 2018. године	-	79,781	116,664,069	7,406,307	58,038,546	-	-	182,188,703
Амортизација за годину	-	24,548	9,369,918	1,015,526	8,257,625	1,351,351	-	20,018,968
Расходовања	-	-	-	(155,296)	(3,124,772)	-	-	(3,280,068)
Остало	-	-	-	-	-	114,619	-	114,619
Стање, 31. децембар 2018. године	-	104,329	126,033,987	8,266,537	63,171,399	1,465,970	-	199,042,222
Стање, 1. јануар 2019. године	-	104,329	126,033,987	8,266,537	63,171,399	1,465,970	-	199,042,222
Амортизација за период	-	1,135,797	4,870,722	1,150,184	4,088,036	1,326,328	-	12,571,067
Расходовања	-	-	-	(218,102)	(845)	-	-	(218,947)
Остало	-	-	-	-	-	(271)	-	(271)
Стање, 30. јун 2019. године	-	1,240,126	130,904,709	9,198,619	67,258,590	2,792,027	-	211,394,071
Садашња вриједност								
30. јун 2019. године	36,115,035	50,921,417	26,283,768	4,494,672	17,301,158	3,065,569	24,405,819	162,587,438
31. децембар 2018. године	10,339,849	286,394	14,444,546	2,461,589	15,600,358	3,303,568	22,760,123	69,196,427

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године

12. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА И *GOODWILL* (наставак)

Goodwill у износу од 36,115,035 Конвертибилних марака представља вишак средстава стицања пословном комбинацијом изнад удјела Мтел а.д. Бања Лука у нето фер вриједности препознатљивих средстава, признатих обавеза и потенцијалних обавеза стицања зависних друштава *Logosoft* д.о.о. Сарајево, *Блицнет* д.о.о. Бања Лука и *Телрад Нет* д.о.о. Бијељина (Напомена 38).

Односи са купцима представљају уговорне односе са корисницима консолидованог зависног друштва *Logosoft* д.о.о. Сарајево, *Блицнет* д.о.о. Бања Лука и *Телрад Нет* д.о.о. Бијељина.

На дан 31. децембра 2018. године, Група је извршила анализу и тест потенцијалног обезвређења *goodwill*-а, у складу са МРС 36 "Умањење вриједности имовине", и то на бази анализе дисконтовања вриједности будућих новчаних токова, нивоа продаје оствареног текућим и планираним новим активностима зависног друштва, уштеда у наредном периоду, инвестиција и других пословних активности зависног друштва у наредним обрачунским периодима. Група је утврдила да не постоји обезвређење било које јединице која генерише новац или групе јединица које генеришу новац, а које садржи *goodwill*. Надокнадиви износ (већи од употребне вриједности и фер вриједности умањене за трошкове отуђења) тих јединица или групе тих јединица је одређен на основу употребне вриједности. Група је такође утврдила да је калкулација надокнадивог износа најосјетљивија на промјене слједећих претпоставки:

- Приликом анализе потенцијалног импаритета наведеног улагања, Група је користила пословне пројекције за период од десет година, уз дисконтну стопу од 9.5%. Напријед наведене пројекције су засноване на пословним плановима усвојеним од стране Менаџмента,
- Кључне претпоставке кориштене у пројекцијама (рефлектују претходно искуство и користе екстерне изворе информација) су очекивани раст пословних прихода у просјеку око 11% годишње, док је планиран раст пословних расхода за око 7% годишње.

На дан састављања ових консолидованих финансијских извјештаја не постоје индикације да су претпоставке кориштене у анализи неодрживе.

Лиценце за кориштење радиофреквенцијског спектра подразумевају дозволе за кориштење радиофреквенцијског спектра за пружање услуга путем мобилних приступних система. Дозволе се издају од стране Регулаторне агенције за комуникације Босне и Херцеговине („РАК“) и омогућавају пружање GSM/UMTS/LTE услуга на подручју Босне и Херцеговине.

Остала нематеријална улагања највећим дијелом се односе на софтвере.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
12. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА И GOODWILL (наставак)

Капитализовани уговорни трошкови се односе на имовину која произилази из трошкова извршења или добијања уговора, а који се у складу са МСФИ 15 капитализују и признају у току просјечног трајања уговора са купцем. Капитализовани уговорни трошкови су амортизовани пропорционалном методом у току трајања претплатничког уговора (генерално до двије године) и то је период у којем се уговорне обавезе реализују према купцу. У периоду од од шест мјесеци који се завршава на дан 30. јуна 2019. године, износ трошка амортизације признатог по том основу износи 1,574,502 Конвертибилне марке. Нису идентификовани импаритетни губици на овој врсти имовине.

Нематеријална улагања у припреми највећим дијелом се односе на софтвере у припреми.

13. ИМОВИНА СА ПРАВОМ КОРИШЋЕЊА

	Земљиште и објекти	Возила	Укупно
Стање на дан 1. јануар 2019. године	55,208,800	143,564	55,352,364
Нове набавке	7,669,134	66,960	7,736,094
Средства стечена пословном комбинацијом	6,397,854	-	6,397,854
Амортизација	(6,432,766)	(27,470)	(6,460,236)
Модификација периода закупа	(865,584)	-	(865,584)
Стање на дан 30. јуна 2019. године	61,977,438	183,054	62,160,492

Група у оквиру својих редовних пословних активности узима у закуп различите предмете закупа од којих су најзначајнији: пословни простори за продајна мјеста, земљиште, објекти за опрему мобилне и фиксне телефоније и возила. Приликом одмјеравања обавеза по основу закупа, Група је узела у обзир и потенцијалну изложеност по основу промјењивих плаћања по основу закупа, опција продужења, односно раскидања закупа, гаранција остатка вриједности и закупа који још нису почели, али се закупац обавезао на њих. Већина уговора о закупу је уговорена са фиксном накнадом за закуп. Група нема значајних уговора о закупу који имају посебна ограничења или уговорене обавезе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
14. НЕКРЕТНИНЕ И ОПРЕМА

У Конвертибилним маркама
30. јун 2019. и 31. децембар 2018. године

	Земљиште	Некретнине и инфраструктура	Улагања у туђа стална средства	Опрема	Основна средства у припреми	Укупно основна средства
Набавна вриједност						
Стање, 1. јануар 2018. године	1,710,014	695,057,982	2,967,046	723,596,278	75,461,498	1,498,792,818
Набавке у току године	10,296	66,568,357	107,340	4,856,768	72,647,141	144,189,902
Активирања и преноси	14,270	17,463,297	340,721	48,414,491	(66,232,779)	-
Пренос са/на нематеријална улагања	-	-	-	93,832	(140,995)	(47,163)
Остали преноси	-	-	-	(6,777)	-	(6,777)
Расходовања	-	(30,622)	(230,829)	(29,848,911)	(169,311)	(30,279,673)
Мањак	-	-	-	(17,344)	-	(17,344)
Вишак	-	786,951	-	-	-	786,951
Демонтажа	-	-	-	(702,857)	282,751	(420,106)
Продаја	-	(50,398)	-	(595)	-	(50,993)
Пренос на средства намијењена продаји	-	-	-	(589,008)	-	(589,008)
Донирана опрема	-	-	-	(45,000)	-	(45,000)
Остало	-	2,450	(3,390)	7,875	-	6,935
Стање, 31. децембар 2018. године	1,734,580	779,798,017	3,180,888	745,758,752	81,848,305	1,612,320,542
Стање, 1. јануар 2019. године	1,734,580	779,798,017	3,180,888	745,758,752	81,848,305	1,612,320,542
Набавке у току периода	-	964,226	26,253	1,889,574	35,778,233	38,658,286
Средства набављена пословном комбинацијом	4,440	33,866,826	37,726	9,977,630	1,570,803	45,457,425
Активирања и преноси	-	13,642,954	470	13,909,765	(27,553,189)	-
Пренос са/на нематеријална улагања	-	-	-	-	985,132	985,132
Расходовања	-	(26,887)	-	(1,289,866)	-	(1,316,753)
Демонтажа	-	-	-	(216,208)	301	(215,907)
Пренос на средства намијењена продаји	-	-	-	(118,503)	-	(118,503)
Остало	-	(101,357)	-	(6,415)	-	(107,772)
Стање, 30. јун 2019. године	1,739,020	828,143,779	3,245,337	769,904,729	92,629,585	1,695,662,450
Акумулирана исправка вриједности						
Стање, 1. јануар 2018. године	-	496,231,128	2,139,782	493,251,579	-	991,622,489
Амортизација за годину	-	18,558,597	320,765	62,553,032	-	81,432,394
Расходовања	-	(14,040)	(230,830)	(29,397,270)	-	(29,642,140)
Мањак	-	-	-	(11,028)	-	(11,028)
Вишак	-	786,951	-	-	-	786,951
Демонтажа	-	-	-	(420,106)	-	(420,106)
Продаја	-	(15,709)	-	(10)	-	(15,719)
Пренос на средства намијењена продаји	-	-	-	(487,008)	-	(487,008)
Донирана опрема	-	-	-	(45,000)	-	(45,000)
Преноси	-	-	(1,032)	2,521	-	1,489
Стање, 31. децембар 2018. године	-	515,546,927	2,228,685	525,446,710	-	1,043,222,322
Стање, 1. јануар 2019. године	-	515,546,927	2,228,685	525,446,710	-	1,043,222,322
Амортизација за период	-	10,723,674	177,959	32,550,806	-	43,452,439
Расходовања	-	(26,133)	-	(1,202,061)	-	(1,228,194)
Демонтажа	-	-	-	(215,907)	-	(215,907)
Пренос на средства намијењена продаји	-	-	-	(118,191)	-	(118,191)
Остало	-	-	-	(3,962)	-	(3,962)
Стање, 30. јун 2019. године	-	526,244,468	2,406,644	556,457,395	-	1,085,108,507
Садашња вриједност						
30. јун 2019. године	1,739,020	301,899,311	838,693	213,447,334	92,629,585	610,553,943
31. децембар 2018. године	1,734,580	264,251,090	952,203	220,312,042	81,848,305	569,098,220

Основна средства у припреми на дан 30. јуна 2019. године се углавном односе на телекомуникациону опрему, која је набављена, али још није пуштена у функцију. На дан 30. јуна 2019. године не постоје ограничења власништва над некретнинама и опремом Групе. Уговорене, а нереализоване обавезе Групе по основу улагања у некретнине и опрему на дан 30. јуна 2019. године износе укупно 45,025,429 Конвертибилних марака (31. децембар 2018. године: 58,995,216 Конвертибилних марака).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
15. УЛАГАЊА У ПРИДРУЖЕНО ДРУШТВО

	Удио	У Конвертибилним маркама	
		30. јун 2019.	31. децембар 2018.
Улагања у МТЕЛ д.о.о. Подгорица (Црна Гора):	49%		
- Набавна вриједност улагања у МТЕЛ д.о.о. Подгорица		132,065,141	74,563,739
- Ефекат прве примјене МСФИ у придруженом друштву МТЕЛ д.о.о. Подгорица		-	(2,797,098)
- Свођење набавне вриједности улагања по основу признавања дијела добитака/(губитака) методом удјела		16,926,114	17,006,116
Улагање у МТЕЛ д.о.о. Подгорица, нето		148,991,255	88,772,757

На дан 30. јуна 2019. године, Група има 49% удјела у друштву МТЕЛ д.о.о. Подгорица, Црна Гора, које се, такође, бави пружањем телекомуникационих услуга на територији Црне Горе.

Укупан улог у МТЕЛ д.о.о. Подгорица, након првобитно уговореног износа на име куповине 49% удјела извршене 1. фебруара 2010. године, накнадних докапитализација, као и осталих трошкова који су у директној вези са наведеном трансакцијом, те уносом неновчаног улога, износи 132,065,141 Конвертибилних марака. На основу одлуке о повећању основног капитала МТЕЛ д.о.о. Подгорица, број 1-02-52925/18 од дана 5. новембра 2018. године, извршена је уплата придруженом друштву у износу од 57,501,402 Конвертибилне марке чиме је повећан основни капитал друштва МТЕЛ д.о.о. Подгорица. Повећањем основног капитала није дошло до промјене постојећег процента удјела у власничкој структури.

Улагање у придружено друштво МТЕЛ д.о.о. Подгорица рачуноводствено се обухвата примјеном методе удјела. Учешће Групе у добитку придруженог друштва, за период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године, износи 2,717,096 Конвертибилну марку. Друштво МТЕЛ д.о.о. Подгорица је саставило појединачне финансијске извјештаје за период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године.

Кретање на улозима у придруженом друштву МТЕЛ д.о.о. Подгорица је било сљедеће:

	У Конвертибилним маркама	
	Период који се завршава 30. јун 2019.	Година која се завршава 31. децембра 2018.
<i>Стање, 01. јануар</i>	88,772,757	85,130,311
Докапитализација	57,501,402	-
- Ефекат прве примјене МСФИ 15 и МСФИ 9, у придруженом друштву МТЕЛ д.о.о. Подгорица	-	(2,797,098)
Учешће у добитку придруженог друштва који се обрачунава коришћењем методе удјела (напомена 3.1.г)	2,717,096	6,439,544
<i>Стање, крај периода/године</i>	148,991,255	88,772,757

Придружено друштво МТЕЛ д.о.о. Подгорица је приликом прве примјене МСФИ 15 и МСФИ 9, користило метод кумулативног ефекта у оквиру кога се кумулативни ефекат прве примјене стандарда признаје као корекција нераспоређене добити на дан 1. јануара 2018. године, при чему се упоредни подаци не коригују.

Сумиране финансијске информације придруженог друштва МТЕЛ д.о.о. Подгорица презентоване у складу са МСФИ су дате у наставку:

	У Конвертибилним маркама	
	30. јун 2019.	31. децембар 2018.
Стална имовина	423,840,532	362,176,357

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године

Обртна имовина	158,748,842	135,264,227
Текуће обавезе	180,418,359	181,916,548
Другорочне обавезе	182,108,929	158,508,455

15. УЛАГАЊА У ПРИДРУЖЕНО ДРУШТВО (наставак)

	У Конвертибилним маркама	
	Период који се завршава 30. јуна 2019.	Период који се завршава 30. јуна 2018.
Приходи	79,867,341	69,085,370
Добитак из редовног пословања	9,547,726	8,695,507
Нето добитак периода	5,545,093	5,618,047
Остали укупни резултат периода	-	-
Укупни свеобухватни резултат придруженог друштва	5,545,093	5,618,047
<i>Дивиденде примљене од придруженог друштва</i>	-	-

16. ОСТАЛА УЛАГАЊА

		У Конвертибилним маркама	
	Удио	30. јун 2019.	31. децембар 2018.
<i>Финансијска имовина која се мјери по фер вриједности кроз остали укупни резултат:</i>			
- Нова банка а.д. Бања Лука	0.02%	6,109	5,788
		6,109	5,788
<i>Финансијска имовина која се мјери по амортизованом трошку:</i>			
- Дугорочне обвезнице Републике Српске		44,971	54,157
- Центар за међународно право и међународну пословну сарадњу д.о.о. Бања Лука	22.97%	400	400
		45,371	54,557
		51,480	60,345

Акције Нове банке а.д. Бања Лука (чине 0.02% капитала банке) котирају на активном, али недовољно развијеном финансијском тржишту Републике Српске, и вредноване су по фер вриједности на датум извјештаја о финансијском положају гдје су промјене у фер вриједности исказане као добици/(губици) у оквиру извјештаја о осталом укупном резултату.

Финансијска имовина која се мјери по амортизованом трошку се односи на обвезнице Републике Српске емитоване од стране Министарства финансија Републике Српске, а по основу плаћања дуга који буџетски корисници имају према Друштву. Обвезнице су издате са роком доспијећа од 15 година, почевши од 31. децембра 2007. године, уз *grace* период од 5 година са каматном стопом од 1.5% годишње, и вредноване су по амортизованој вриједности кориштењем ефективне каматне стопе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
17. ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА И КРЕДИТИ

	У Конвертибилним маркама	
	30. јун 2019.	31. децембар 2018.
<i>Дугорочни кредити запосленима</i>	91,938	99,440
<i>Минус: Дио дугорочних кредита који доспијева до једне године (Напомена 22)</i>	(81,976)	(82,265)
<i>Укупно дугорочни кредити запосленима</i>	9,962	17,175
<i>- Остали дугорочни депозити</i>	176,025	6,176,025
<i>- Остали дугорочни пласмани</i>	87,543	79,500
<i>Укупно остали дугорочни депозити и пласмани</i>	263,568	6,255,525
Укупно дугорочна потраживања и кредити	273,530	6,272,700
<i>Минус: Акумулирани импаритетни губитак:</i>		
<i>- исправка вриједности дугорочних кредита</i>	(5,344)	(6,159)
<i>- исправка вриједности дугорочних пласмана</i>	(30,754)	(32,901)
	(36,098)	(39,060)
	237,432	6,233,640

Остали дугорочни депозити се односе на дугорочне депозите Групе код пословних банака у Босни и Херцеговини орочени по тржишним условима.

18. ЗАЛИХЕ

	У Конвертибилним маркама	
	30. јун 2019.	31. децембар 2018.
Материјал	4,845,215	4,147,439
Роба	320,993	292,841
Материјал за везане услуге	13,318,556	9,020,068
Дати аванси за залихе	1,075,386	933,110
	19,560,150	14,393,458

19. КУПЦИ

	У Конвертибилним маркама	
	30. јун 2019.	31. децембар 2018.
<i>Купци:</i>		
<i>- повезана правна лица (Напомена 35 (а))</i>	9,676,574	9,319,811
<i>- у земљи</i>	129,611,461	117,652,826
<i>- у иностранству</i>	2,587,670	1,607,481
Бруто потраживања	141,875,705	128,580,118
<i>Минус: Исправка вриједности потраживања за очекиване кредитне губитке</i>	(62,239,823)	(57,279,950)
	79,635,882	71,300,168

Укупна бруто потраживања од купаца на дан 30. јуна 2019. године износе 141,875,705 Конвертибилних марака. Група је примјенила поједностављени приступ у признавању губитака за целокупни период трајања за потраживања од купаца и остала потраживања која не садрже значајну компоненту финансирања, груписањем различитих карактеристика купаца и трендова историјских губитака.

Укупна исправка вриједности потраживања на дан 30. јуна 2019. године износи 62,239,823

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године

Конвертибилних марака и представља 43.87% укупне бруто вриједности потраживања од купаца. Промјене на рачунима исправки вриједности потраживања су приказане у *Напомени 21* уз консолидоване финансијске извјештаје.

20. ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА

	У Конвертибилним маркама	
	30. јун 2019.	31. децембар 2018.
Остала потраживања	1,953,055	1,676,387
	1,953,055	1,676,387
<i>Минус: Исправка вриједности других потраживања</i>	(668,065)	(594,797)
	1,284,990	1,081,590

21. ИСПРАВКЕ ВРИЈЕДНОСТИ КРАТКОРОЧНИХ ПОТРАЖИВАЊА

	У Конвертибилним маркама		
	Период 1. јануар - 30. јун 2019. и пословна 2018. година		
	Купци (Напомена 19)	Друга потраживања (Напомена 20)	Укупно
<i>Стање, 1. јануар 2018. године</i>	54,732,484	735,819	55,468,303
Исправке у току године на терет резултата	3,856,188	40,225	3,896,413
Отпис потраживања	(1,387,566)	(102,403)	(1,489,969)
Остало	78,844	(78,844)	-
<i>Стање, 31. децембар 2018. године</i>	57,279,950	594,797	57,874,747
<i>Стање, 1. јануар 2019. године</i>	57,279,950	594,797	57,874,747
Исправке у току периода на терет резултата	1,579,779	73,268	1,653,047
Повећања по основу пословне комбинације	3,389,462	-	3,389,462
Остало	(9,368)	-	(9,368)
<i>Стање, 30. јун 2019. године</i>	62,239,823	668,065	62,907,888

22. ДЕПОЗИТИ И ПОТРАЖИВАЊА ЗА КРЕДИТЕ

	У Конвертибилним маркама	
	30. јун 2019.	31. децембар 2018.
Краткорочно орочени депозити	5,241,730	62,026,509
Кредити запосленима који доспијевају до једне године (Напомена 17)	81,976	82,265
	5,323,706	62,108,774

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
23. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У Конвертибилним маркама	
	30. јун 2019.	31. децембар 2018.
Обрачуната потраживања	4,464,423	3,662,280
Уговорна имовина	13,667,371	13,499,079
Унапријед плаћени трошкови	2,677,971	485,776
Обрачунате авансне фактуре за потребе обрачуна ПДВ-а	1,798,570	1,899,713
	22,608,335	19,546,848

Обрачуната потраживања се највећим дијелом, у износу од 3,511,995 Конвертибилних марака, односе на процјену међународног саобраћаја и *roaming*-а, која је извршена у складу са интерним обрачунима оствареног саобраћаја, односно обрачуном добијеним од клириншке куће, док се на обрачуната потраживања за процјену попушта по основу *roaming*-а које Друштво треба да прими по основу обрачунатог међународног саобраћаја са другим операторима односи 1,377,715 Конвертибилних марака. Уговорна имовина представља право Групе на накнаду у замјену за робу или услуге које је Група пренијела купцу када је то право условљено другим факторима, осим протока времена (нпр. испорука других елемената уговора). Група признаје уговорну имовину углавном из уговора у којима се уређај испоручује у одређеном тренутку у пакету са услугама које се пружају током времена.

24. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	У Конвертибилним маркама	
	30. јун 2019.	31. децембар 2018.
Жиро рачуни	17,784,420	64,474,120
Девизни рачуни	5,665,836	6,864,321
Благајне	46,519	26,890
Готовински еквиваленти	102,067	100,000
	23,598,842	71,465,331

25. КАПИТАЛ
Акцијски капитал

Структура акцијског капитала Друштва (по Књизи акционара коју води Централни регистар хартија од вриједности Републике Српске а.д. Бања Лука) на дан 30. јуна 2019. и 31. децембра 2018. године је била сљедећа:

	30. јун 2019.	у %	31. децембар 2018.	у %
Телеком Србија а.д. Београд, Србија	319,428,193	65.01	319,428,193	65.01
Пензијски резервни фонд РС а.д. Бања Лука	43,840,269	8.92	43,840,269	8.92
Фонд за реституцију РС а.д. Бања Лука	24,715,439	5.03	24,715,439	5.03
Duif Kristal invest a.d. – OMIF Future fund	13,925,790	2.83	15,624,294	3.18
Остали акционари	89,474,064	18.21	87,775,560	17.86
	491,383,755	100.00	491,383,755	100.00

Основни капитал Друштва у износу од 491,383,755 Конвертибилних марака, у потпуности је уплаћен и подијељен на 491,383,755 обичних (редовних) акција, од којих је свака номиналне вриједности 1 Конвертибилну марку. Све акције су исте класе са истим правима, обичне и гласе на име. Свака акција даје право на један глас. Акције Друштва котирају на Бањалучкој берзи хартија од вриједности у Републици Српској (активно, али недовољно развијено финансијско тржиште). Тржишна вриједност једне акције са стањем на дан 30. јуна 2019. године износи 0.83 Конвертибилних марака (31. децембар 2018. године: 0.83 Конвертибилне марке). Зарада и дивиденда по акцији је приказана у *Напомени 36* уз консолидоване финансијске извјештаје.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
25. КАПИТАЛ (наставак)
Законске резерве

Законске резерве на дан 30. јуна 2019. године у износу од 49,141,766 Конвертибилних марака представљају издвајања из расподјеле добитка у складу са чланом 231. Закона о привредним друштвима, и то најмање у висини 5% од добитка текуће године умањене за губитак претходне године, све док те резерве, заједно са резервама капитала, не достигну висину од најмање 10% основног капитала или Статутом одређени већи дио основног капитала.

Законске резерве користе се за покриће губитка, а ако прелазе износ од 10% основног капитала, или Статутом одређеног већег дијела основног капитала, могу се користити и за повећање основног капитала.

Остале резерве – резерве по основу инвестиционе обавезе

Остале резерве на дан 30. јуна 2019. године у износу од 97,791,500 Конвертибилних марака цјелокупно се односе на резерве формиране у току 2008. године, и то на основу уплаћене инвестиционе обавезе већинског власника (Телеком Србија а.д. Београд), као купца већинског пакета акција Друштва.

26. КАМАТОНОСНИ КРЕДИТИ, ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ И ТЕКУЋЕ ДОСПИЈЕЋЕ ДУГОРОЧНИХ ОБАВЕЗА

	У Конвертибилним маркама	
	30. јун 2019.	31. децембар 2018.
а) Краткорочни кредити:		
- Новчани кредити	7,244,938	804,353
	7,244,938	804,353
б) Дугорочни кредити:		
- Новчани кредити	209,808,848	149,535,148
- Кредити за набавке опреме	54,465,530	47,619,274
	264,274,378	197,154,422
в) Остале дугорочне обавезе	16,709,944	-
Укупно дугорочне обавезе	280,984,322	197,154,422
Минус: текуће доспијеће дугорочних обавеза:		
- дугорочни кредити	(49,299,990)	(31,308,890)
- остале дугорочне обавезе	(6,655,546)	-
Укупно текуће доспијеће дугорочних обавеза	(55,955,536)	(31,308,890)
	225,028,786	165,845,532

Просјечна каматна стопа на дугорочне кредите (кредите за набавке опреме) је у висини шестомјесечног EURIBOR-а увећаног за маржу у распону од 0.5% до 1% годишње (2018. године: шестомјесечни EURIBOR увећан за маржу у распону од 0.5% до 1.0% годишње). За новчане кредите кориштена је каматна стопа по тренутним тржишним условима.

Остале дугорочне обавезе се односе на обавезе за дозволу за кориштење радиофреквенцијског спектра за пружање услуга путем мобилних приступних система издату од стране Регулаторне агенције за комуникације Босне и Херцеговине.

Уговорна валута за све кредите, осим кредита одобрених од Владе Краљевине Шпаније, новчаних кредита и добављача из земље је EUR.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године

Група измирује све своје обавезе по кредитима у складу са уговореном динамиком, према утврђеним ануитетним плановима. Такође, Група поштује и све остале одредбе из уговора о кредитима и нема кршења било којих одредби уговора који би евентуално захтијевали пријевремену отплату обавеза.

26. КАМАТОНОСНИ КРЕДИТИ, ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ И ТЕКУЋЕ ДОСПИЈЕЋЕ ДУГОРОЧНИХ ОБАВЕЗА (наставак)

Рочност доспијећа отплата дугорочних кредита:

	У Конвертибилним маркама	
	30. јун 2019.	31. децембар 2018.
Текућа доспијећа	55,955,536	31,308,890
Између једне и двије године	56,079,172	37,539,723
Између двије и три године	50,355,210	32,020,778
Између три и четири године	48,690,088	28,464,233
Између четири и пет година	38,686,264	26,887,367
Након пет година	31,218,053	40,933,431
Укупно дугорочни дио кредита	225,028,787	165,845,532
	280,984,323	197,154,422

27. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ЗАКУПА

	Земљиште и објекти	Возила	Укупно
Стање на дан 1. јануар 2019. године	55,208,800	143,564	55,352,364
Нове набавке	7,669,134	66,960	7,736,094
Обавезе стечене пословном комбинацијом	6,397,854	-	6,397,854
Трошак камате (<i>Напомена 11</i>)	748,258	1,712	749,970
Модификација периода закупа	(909,146)	-	(909,146)
Затварање обавезе	(6,246,453)	(27,993)	(6,274,446)
Стање на дан 30. јуна 2019. године	62,868,447	184,243	63,052,690

Група је извршила признавање обавеза по основу закупа у складу са захтјевима стандарда МСФИ 16 према којем се обавеза мјери по садашњој вриједности свих плаћања у вези са закупом која нису извршена на дан признавања.

За каматну стопу за обавезе по основу закупа кориштена је стопа коју би Група као закупопримац платила да у сличном року и уз сличне гаранције позајми средства неопходна за набавку имовине сличне вриједности као имовине са правом кориштења у сличном економском окружењу.

28. РАЗГРАНИЧЕНИ ПРИХОДИ

	У Конвертибилним маркама	
	30. јун 2019.	31. децембар 2018.
Примљене донације	68,018	74,202
<i>Минус: Краткорочни дио разграниченог прихода</i>	(12,367)	(12,367)
	55,651	61,835

Кретања на разграниченим приходима у приходима у периоду од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. и у пословној 2018. години су била сљедећа:

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године

	У Конвертибилним маркама	
	Период који се завршава 30. јуна 2019.	Година која се завршава 31. децембар 2018.
Стање, 1. јануар	74,202	86,569
Смањење у корист осталих прихода	(6,184)	(12,367)
Стање, крај периода/године	68,018	74,202

29. БЕНЕФИЦИЈЕ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ

	У Конвертибилним маркама	
	30. јун 2019.	31. децембар 2018.
Бенефиције за запослене		
- дугорочни дио	5,693,264	6,178,375
- краткорочни дио	660,996	660,996
	6,354,260	6,839,371

Дугорочна резервисања за бенефиције за запослене са стањем на дан 30. јуна 2019. године у износу од 5,693,264 Конвертибилних марака се односе на дугорочна и краткорочна резервисања по основу обрачуна садашње вриједности акумулираних права запослених Друштва на отпремнине и јубиларне награде, у складу са МРС 19 "Бенефиције за запослене".

Трошкови везани за накнаде приликом одласка у пензију и јубиларне награде утврђују се коришћењем метода пројектованих јединица кредитирања, са актуарским одмјеравањем које се врши на дан извјештаја о финансијском положају.

У складу са наведеним, Група је ангажовала овлашћеног актуара да у име Групе изврши обрачун садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде на дан 31. децембра 2018. године. Приликом обрачуна наведене садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде овлашћени актуар је користио слједеће претпоставке: дисконтна стопа од 3.8% до 4.5% годишње, пројектовани раст зарада у распону од 1.3% до 2.6% годишње, пројектоване године радног стажа за одлазак у пензију 40 година за мушкарце и 35 до 40 година за жене, пројектована флукуација запослених на основу података о историјском кретању запослених у претходном периоду, званично објављене стопе морталитета из окружења, као и остали услови неопходни за остваривање права на отпремнину и јубиларну награду.

Број мјесечних зарада за јубиларне награде приказан је у табели:

Број година проведених у Друштву	Број зарада
10	0.5
20	1
30	1.5
40	0.5

С обзиром на то да није било значајне флукуације запослених, као ни промјене осталих актуарских претпоставки, у периоду од шест мјесеци који се завршава на дан 30. јуна 2019. године, Група је извршила ажурирање наведеног актуарског обрачуна садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде.

Кретања на дугорочним обавезама за бенефиције за запослене у периоду од шест мјесеци који се

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године

завршава на дан 30. јуна 2019. и пословној 2018. години су била сљедећа:

	У Конвертибилним маркама			
	Краткорочни дио		Дугорочни дио	
	30. јун 2019.	31. децембар 2018.	30. јун 2019.	31. децембар 2018.
Стање, 1. јануар	660,996	747,027	6,178,375	6,035,526
Повећања по основу пословне комбинације	-	-	12,082	-
Резервисања у току периода/године	-	(83,455)	-	748,026
Пренос/Донос на краткорочни дио	497,193	605,177	(497,193)	(605,177)
Исплате у току периода/године	(497,193)	(607,753)	-	-
Стање, крај периода/године	660,996	660,996	5,693,264	6,178,375

30. РЕЗЕРВИСАЊА

	У Конвертибилним маркама	
	Период који се завршава 30. јуна 2019.	Година која се завршава 31. децембар 2018.
Стање, 1. јануар	147,862	57,161
Резервисања за судске спорове	-	99,376
Укидања резервисања за судске спорове	(86,638)	(8,675)
Стање, крај периода/године	61,224	147,862

31. ДОБАВЉАЧИ

	У Конвертибилним маркама	
	30. јун 2019.	31. децембар 2018.
Добављачи:		
- повезана правна лица (Напомена 35(а))	6,644,373	4,280,855
- у земљи	45,334,239	42,542,849
- у иностранству	9,023,557	6,878,584
- за нефактурисане инвестиције и услуге	3,785,889	13,728,090
	64,788,058	67,430,378

Обавезе према добављачима су некаматоносне. Група редовно измирује своје обавезе према добављачима. Група има политике управљања финансијским ризицима како би осигурала да се обавезе плаћају у уговореним роковима.

Просјечан период плаћања обавеза према добављачима у периоду од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. био је 79 дана (31. децембар 2018. године: 72 дана).

Старосна структура обавеза према добављачима на дан 30. јуна 2019. и 31. децембра 2018. године је сљедећа:

У Конвертибилним маркама	
30. јун	31. децембар

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године

	2019.	2018.
0-30 дана	43,498,133	53,190,980
31-60 дана	8,978,956	5,459,449
61-120 дана	7,602,594	6,174,576
121-180 дана	2,865,573	1,930,932
181-270 дана	346,832	78,246
271-360 дана	1,495,970	596,195
	64,788,058	67,430,378

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
32. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У Конвертибилним маркама	
	30. јун 2019.	31. децембар 2018.
Разграничени приходи од продаје <i>prepaid</i> допуна	2,338,312	2,023,431
Обрачунате обавезе по основу међународног саобраћаја	4,482,166	7,062,385
Обрачунате обавезе по основу дистрибуције медијских садржаја	3,895,703	2,212,349
Обрачунате обавезе по основу осталих трошкова периода	9,720,287	7,898,879
Разграничене авансне фактуре за потребе обрачуна ПДВ-а	3,515,491	1,673,499
Остала пасивна временска разграничења	318,911	170,077
	24,270,870	21,040,620

Обрачунате обавезе по основу међународног саобраћаја које на дан 30. јуна 2019. године, износе 4,472,250 Конвертибилних марака у највећем дијелу се односе на процену попушта по основу роминга, које Група треба да одобри по основу оствареног међународног саобраћаја са другим операторима, а за које још увијек није издата коначна фактура нити добијен обрачун од стране клириншке куће (*Напомена 3.2.5.*).

Обрачунате обавезе по основу осталих трошкова периода које на дан 30. јуна 2019. године, износе 9,702,797 Конвертибилних марака, представљају трошкове периода за које постоје довољна сазнања о постојању и настанку истих, али до дана састављања консолидованих финансијских извјештаја, Група није примила коначну фактуру за примљене услуге или добра.

33. ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ

	У Конвертибилним маркама	
	30. јун 2019.	31. децембар 2018.
Примљени аванси и пренаплате од купаца	1,880,913	2,217,775
Обавезе за порезе, царине и дажбине на терет трошкова	312,459	256,704
Обавезе за порез на додату вриједност	3,453,967	3,433,799
Обавезе према запосленима	7,481,448	479,220
Друге обавезе	1,648,144	638,606
	14,776,931	7,026,104

34. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК
(а) Компоненте пореза на добитак

	У Конвертибилним маркама	
	Период који се завршава 30. јуна	
	2019.	2018.
Текући порески расход периода	2,234,116	2,394,558
Одложени порески расход - смањење одложених пореских средстава	22,396	92,478
Одложени порески приход - смањење одложених пореских обавеза по основу пословних комбинација	(350,557)	(51,641)
	1,905,955	2,435,395

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
34. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК (наставак)
(б) Усаглашавање пореза на добитак и производа резултата пословања прије опорезивања и прописане пореске стопе

У Конвертибилним маркама		
Период који се завршава		
30. јуна		
	2019.	2018.
Добитак прије опорезивања	18,115,799	24,284,703
Порез на добитак по стопи од 10%	1,811,580	2,428,470
Усклађивања расхода/прихода:		
- ефекат неопорезивих прихода	(276,431)	(277,579)
- ефекат непризнатих трошкова	698,967	243,667
- ефекат привремених разлика	(328,161)	40,837
Порез на добитак	1,905,955	2,435,395
Ефективна пореска стопа за период	10.52%	10.03%

(в) Одложена пореска средства

	У Конвертибилним маркама	
	Период који се завршава 30. јуна 2019.	Година која се завршава 31. децембра 2018.
Стање, 1. јануар	268,641	506,297
Смањење одложених пореских средстава	(22,396)	(237,656)
Стање, крај периода/године	246,245	268,641

На дан састављања ових консолидованих финансијских извјештаја, Група нема пореске губитке који се преносе и надокнађују умањивањем пореске основице у наредним годинама.

(г) Одложене пореске обавезе

	У Конвертибилним маркама	
	30. јун 2019.	31. децембар 2018.
Стање, 1. јануар (Смањење)/Повећање одложених пореских обавеза у току периода/године	(1,091,147) 350,557	(776,132) (315,015)
Стање, крај периода/године	(740,590)	(1,091,147)

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
34. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК (наставак)
(д) Пореска средства и обавезе стечене по основу пословне комбинације

	У Конвертибилним маркама	
	30. јун 2019.	31. децембар 2018.
<i>Стање, 1. јануар</i>	-	-
Иницијално признавање одложених пореза по основу пословне комбинације	(5,177,082)	-
Преузета пореска средства стечена пословном комбинацијом	509,560	-
<i>Стање, крај периода/године</i>	(4,667,522)	-

(ђ) Текуће пореске обавезе/потраживања

	У Конвертибилним маркама	
	30. јун 2019.	31. децембар 2018.
Потраживања за преплаћени порез на добитак	1,397,444	-
Обавезе за текући порез на добитак	-	366,094
<i>Стање, крај периода/године</i>	1,397,444	366,094

35. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ СТРАНАМА

a) ИЗВЈЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОЛОЖАЈУ

У Конвертибилним маркама

	30. јун 2019.	31. децембар 2018.
АКТИВА		
а) Потраживања од купаца:		
- Телеком Србија а.д. Београд	7,001,866	6,334,457
- МТЕЛ д.о.о. Подгорица	2,653,441	2,947,959
- HD - WIN д.о.о. Београд	5,124	5,124
- МТС д.о.о. Косовска Митровица	16,143	32,271
	9,676,574	9,319,811
б) Обрачунати, а нефактурисани приходи из међународног саобраћаја:		
- Телеком Србија а.д. Београд	2,505,711	1,478,650
- МТЕЛ д.о.о. Подгорица	206,370	187,709
	2,712,081	1,666,359
Укупно потраживања	12,388,655	10,986,170
ПАСИВА		
а) Дугорочне обавезе		
- МТЕЛ д.о.о. Подгорица	(82,145)	(82,145)
б) Обавезе према добављачима:		
- Телеком Србија а.д. Београд	(6,353,887)	(2,981,319)
- МТЕЛ д.о.о. Подгорица	(123,654)	(1,189,618)
- HD - WIN д.о.о. Београд	(166,832)	-
- GO4YU д.о.о. Београд	-	(12,126)
- МТЕЛ д.о.о. Подгорица - за нефактурисане набавке	-	(97,792)
	(6,644,373)	(4,280,855)
в) Обрачунати (процијењени) трошкови:		
- Телеком Србија а.д. Београд	(2,521,519)	(2,037,014)
- МТЕЛ д.о.о. Подгорица	(568,446)	(613,917)
- HD - WIN д.о.о. Београд	(192,375)	(122,787)
- GO4YU д.о.о. Београд	(27,382)	(12,126)
	(3,309,722)	(2,785,844)
Укупно обавезе	(10,036,240)	(7,148,844)
Нето потраживања	2,352,415	3,837,326

Трансакције са повезаним лицима су вредноване под истим или сличним комерцијалним условима као и трансакције са другим правним лицима. На дан састављања ових консолидованих финансијских извјештаја, Група нема очекиваних кредитних губитака по основу којих би се извршила исправка вриједности потраживања од повезаних правних лица.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
35. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ СТРАНАМА (наставак)
(б) ИЗВЈЕШТАЈ О УКУПНОМ РЕЗУЛТАТУ

		У Конвертибилним маркама	
		Период који се завршава 30. јуна 2019.	Период који се завршава 30. јуна 2018.
б) ИЗВЈЕШТАЈ О УКУПНОМ РЕЗУЛТАТУ			
ПРИХОДИ			
а) Приходи од продаје услуга:			
- Телеком Србија а.д. Београд	14,040,676	10,089,086	
- МТЕЛ д.о.о. Подгорица	1,493,294	1,493,285	
- HD - WIN д.о.о. Београд	30,746	30,746	
- МТС д.о.о. Косовска Митровица	64,637	936,732	
- YUNET International д.о.о. Београд	-	4,771	
	15,629,353	12,554,620	
б) Приходи од продаје робе:			
- Телеком Србија а.д. Београд	867,785	-	
в) Остали приходи:			
- Телеком Србија а.д. Београд	-	26,990	
Укупно приходи	16,497,138	12,581,610	
РАСХОДИ			
а) Трошкови међународног обрачуна			
- Телеком Србија а.д. Београд	(7,490,219)	(7,732,212)	
- МТЕЛ д.о.о. Подгорица	(810,976)	(800,072)	
	(8,301,195)	(8,532,284)	
б) Трошкови одржавања			
- Телеком Србија а.д. Београд	(23)	(4,344)	
- МТЕЛ д.о.о. Подгорица	(58,675)	(36,965)	
- HD - WIN д.о.о. Београд	(1,174)	-	
	(59,872)	(41,309)	
в) Трошкови накнада за емитовање садржаја			
- Телеком Србија а.д. Београд	(1,740,751)	(526,387)	
- HD - WIN д.о.о. Београд	(1,126,674)	(732,263)	
- GO4YU д.о.о. Београд	(82,145)	(76,880)	
	(2,949,570)	(1,335,530)	
г) Трошкови осталих производних услуга			
- Телеком Србија а.д. Београд	(860,184)	(705,731)	
- HD - WIN д.о.о. Београд	(10,952)	(4,459)	
- МТЕЛ д.о.о. Подгорица	(1,080)	(1,035)	
- mts banka д.о.о. Београд	(3,207)	(1,485)	
	(875,423)	(712,710)	
д) Трошкови продате робе			
- Телеком Србија а.д. Београд	(629,696)	-	
	(629,696)	-	
Укупно расходи	(12,815,756)	(10,621,833)	
Нето приходи	3,681,382	1,959,777	
Краткорочна примања кључног руководећег особља:			
- Извршни одбор и управа повезаних правних лица	(814,658)	(573,473)	
- Управни одбор	(125,207)	(147,267)	

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године

- Одбор за ревизију	(29,236)	(44,115)
- Надзорни одбор	(37,190)	(37,196)
	(1,006,291)	(802,051)

Кључно руководеће особље не прима накнаде за додатне дугорочне бенефиције, односно бенефиције по престанку запослења, осим бенефиција објелодањених у *Напомени 3.14.*

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
36. ЗАРАДА И ДИВИДЕНДА ПО АКЦИЈИ

	У Конвертибилним маркама	
	Период који се завршава 30. јуна	
	2019.	2018.
Нето добитак обрачунског периода	16,209,842	21,849,308
Просјечан пондерисан број издатих акција	491,383,755	491,383,755
Зарада по акцији (основна и разријеђена)	0.0330	0.0445

Дана 3. јуна 2019. године Скупштина акционара Друштва је донијела Одлуку о расподјели дијела добити из 2018. године, по којој је извршена расподјела добити власницима капитала, у складу са Статутом Друштва, у износу од 38,445,821 Конвертибилну марку (0.07824 Конвертибилне марке дивиденде по акцији).

Обавезе за преостале неисплаћене дивиденде акционарима на дан 30. јуна 2019. године износе 26,604,215 Конвертибилних марака (31. децембар 2018. године: 9,884,812 Конвертибилних марака).

37. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ
Судски спорови

Група се повремено јавља као тужена страна у споровима које физичка и правна лица воде против Групе. Процијењене потенцијалне обавезе Групе по судским споровима у којима је Група тужена страна на дан 30. јуна 2019. године износе укупно 50,611,382 Конвертибилне марке, не укључујући ефекте потенцијалних затезних камата и трошкова судских спорова.

Најзначајнији спор је онај у којем се као тужилац јавља *Crumb group* д.о.о. Бијелина у износу од 42 милиона Конвертибилних марака. Управа користи правне савјете за горе наведени спор, на основу којих вјерује да је вјероватноћа негативног исхода по Групу мала, с обзиром на чињеницу да не постоји ваљан правни основ за наведени спор.

Увјерење о неоснованости тужбеног захтјева усмјереног против Групе, Управа темељи на чињеницама да су у овом случају надлежни органи, у законом предвиђеном поступку, већ утврдили да противправности на страни Групе није било. Управа, даље, не очекује да ће коначан исход наведеног спора значајно угрозити материјално-финансијско пословање Групе. На основу наведених чињеница Група није евидентирала резервисања по основу датог спора, нити сматра да су даља објелодањивања неопходна.

Као што је објелодањено у *Напомени 30* уз финансијске извештаје, на дан 30. јуна 2019. године Група је формирала резервисања за потенцијалне губитке који могу проистећи из судских спорова у укупном износу од 61,224 Конвертибилне марке. Руководство Групе процјењује да неће настати материјално значајни губици по основу исхода преосталих судских спорова у току, изнад износа за који је извршено резервисање.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ **За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године**

38. ПОСЛОВНЕ КОМБИНАЦИЈЕ

Блицнет д.о.о Бања Лука

Као што је објелодањено у *Напоменама* 1 и 3 уз консолидоване финансијске извјештаје, дана 31. јануара 2019. године реализован је уговор о купопродаји и преносу удјела у друштву *Блицнет* д.о.о. Бања Лука на начин да је 100% удјела у *Блицнет* д.о.о. Бања Лука пренесено на Друштво.

Дана 31. јануара 2019. године Окружни привредни суд у Бањој Луци издао је Рјешење којим је Друштво регистровано као власник 100% удјела у *Блицнет* д.о.о. Бања Лука,

Зависно друштво *Блицнет* д.о.о. је основано 1992. године. *Блицнет* д.о.о. је један од већих кабловских оператора у Босни и Хереговини који пружа услуге кабловске телевизије, интернета, фиксне и мобилне телефоније, као и услуге из области системске интеграције.

Стечена средства и обавезе зависног друштва *Блицнет* на датум стицања 31. јануара 2019. године приказана су како слиједи:

	Фер вриједност
Имовина	70,499,509
Обавезе	(14,707,275)
	55,792,234
Одложене пореске обавезе	(2,765,152)
Нето средства	53,027,082

Телрад Нет д.о.о Бијељина

Као што је објелодањено у *Напоменама* 1 и 3 уз консолидоване финансијске извјештаје, дана 6. фебруара 2019. године реализован је уговор о купопродаји и преносу удјела у друштву *Телрад Нет* д.о.о. Бијељина, на начин да је 100% удјела у *Телрад Нет* д.о.о. Бијељина пренесено на Друштво.

Дана 6. фебруара 2019. године Окружни привредни суд у Бијељини издао Рјешење којим је Друштво регистровано као власник 100% у *Телрад Нет* д.о.о. Бијељина.

Зависно друштво *Телрад Нет* д.о.о. Бијељина основано је 1990. године. Друштво пружа услуге јавне фиксне телефоније, VoIP и IP телефоније, кабловске телевизије, интернета и мобилне телефоније.

Стечена средства и обавезе зависног друштва *Телрад Нет* на датум стицања 6. фебруара 2019. године приказана су како слиједи:

	Фер вриједност
Имовина	53,945,505
Обавезе	(9,372,972)
	44,572,533
Одложене пореске обавезе	(2,411,930)
Нето средства	42,160,603

Укупан приход стечених друштава остварених од датума стицања и укључених у консолидовани извјештај Групе износи 16,368,210 Конвертибилних марака, док је укупна остварена добит 643,279 Конвертибилних марака.

Да је до стицања наведених друштава дошло 1. јануара 2019. године, приходи Групе били би 233,900,630 Конвертибилних марака, док би нето добит Групе износила 15,940,512 Конвертибилних марака. Наведени износи су израчунати примјеном рачуноводствених политика Групе и усклађивањем резултата пословања консолидованог зависног друштва како би одразили додатне износе амортизације који би били обрачунати под претпоставком да се усклађивање фер вриједности са вриједностима нематеријалних улагања примјењује од 1. јануара 2019. године, заједно са пратећим пореским ефектима.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
39. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ
39.1. Управљање ризиком капитала

Циљ управљања капиталом је да Група задржи способност да настави са својим пословањем у неограниченом периоду у предвидивој будућности, како би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала, а акционарима обезбиједи дивиденде, док истовремено Група прати капитал на основу коефицијента задужености.

Менаџмент Групе прегледа структуру капитала по потреби. На основу тог прегледа Група уравнотежава структуру капитала преко нових дугорочних инвестиција, као и узимања нових кредита или откупа постојећих. Цјелокупна стратегија Групе за управљање капиталом је непромијењена.

39.1.1. Рацио укупне задужености према капиталу

Показатељи задужености Групе са стањем на крају периода/године били су сљедећи:

	У Конвертибилним маркама	
	30. јун 2019.	31. децембар 2018.
Задуженост (а)	271,519,316	197,958,775
Готовина и готовински еквиваленти	(23,598,842)	(71,465,331)
Нето задуженост	247,920,474	126,493,444
Капитал (б)	639,478,962	661,714,620
Рацио укупног дуговања према капиталу	38.77%	19.12%

(а) Задуженост се односи на дугорочне кредитне обавезе, као и текућа доспијећа дугорочних кредитних обавеза.

(б) Капитал укључује акцијски капитал, резерве, нераспоређени добитак и губитке од финансијске имовине мјерене по фер вриједности кроз остали укупни резултат.

39.1.2. Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Значајне рачуноводствене политике и усвојена начела, укључујући критеријум за признавање, основе мјерења и основе признавања прихода и расхода за сваку категорију финансијске имовине, финансијских обавеза и капитала, детаљније су објашњене у *Напомени 3* уз консолидоване финансијске извјештаје.

39.2. Категорије финансијских инструмената

Категорије финансијских инструмената на дан 30. јуна 2019. и 31. децембра 2018. године су приказане у наредној табели:

	У Конвертибилним маркама	
	30. јун 2019.	31. децембар 2018.
Финансијска имовина		
Финансијска имовина чија се фер вриједност мјери по амортизованом трошку	110,126,223	212,244,059
Финансијска имовина чија се фер вриједност мјери кроз остали укупни резултат	6,109	5,788
	110,132,332	212,249,847
Финансијске обавезе по амортизованој вриједности	448,908,841	275,623,206

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
39. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)
39.3. Циљеви управљања финансијским ризицима

У свом редовном пословању, Група је, у различитом обиму, изложена одређеним финансијским ризицима, и то: тржишном ризику (који обухвата ризик од промјене курса страних валута, ризик од промјене каматних стопа и ризик од промјене цијена), ризику ликвидности и кредитном ризику. Управљање ризицима у Групи је усмјерено на минимизирање потенцијалних негативних утицаја на финансијско стање и пословање Групе у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта. Управљање ризицима дефинисано је рачуноводственим политикама Групе.

У периоду од шест мјесеци који се завршава на дан 30. јуна 2019. године, Група није ступала у трансакције са изведеним финансијским инструментима (дериватима), као што су свопови каматних стопа или форварди.

(1) Тржишни ризик
(а) Ризик од промјене курса страних валута

Иако дио својих трансакција Група обавља у страним валутама, менаџмент Групе сматра да Група није значајно изложена ризику од промјене курса страних валута приликом пословања у земљи и иностранству, јер углавном обавља своје пословне трансакције у локалној валути (Конвертибилна марка), као и у EUR за који је Конвертибилна марка везана фиксним валутним курсом (1 EUR = 1.95583 Конвертибилне марке).

У складу са наведеним, менаџмент Групе није вршио анализу осјетљивости на промјене курса страних валута, изузев за промјене USD, јер има одређене обавезе у тој страниој валути.

Књиговодствена вриједност финансијске имовине и обавеза Групе у страним валутама на дан извјештавања је сљедећа:

	Имовина		У Конвертибилним маркама Обавезе	
	30. јуни 2019.	31. децембар 2018.	30. јуни 2019.	31. децембар 2018.
EUR	20,992,280	16,344,583	177,641,772	148,915,861
USD	558,587	587,231	3,343,934	3,358,659
CHF	372,212	2,075	225	1,476
GBP	947	2,186	22,053	-
HRK	1,030	1,028	-	6,550
RSD	5,032	4,311	-	3,674
	21,930,088	16,941,414	181,007,984	152,286,220

(а) Ризик од промјене курса страних валута (наставак)
Анализа осјетљивости

Анализа осјетљивости на промјене курса страних валута је урађена највећим дијелом на USD, и одређена на основу изложености ризику промјене курса страних валута на крају извјештајног периода.

Уколико би се курс страних валута повећао/смањио за 10%, нето добитак Групе за период од шест мјесеци који се завршава на дан 30. јуна 2019. године био би мањи/већи за износ од 7,151 Конвертибилних марака (за период од шест мјесеци који се завршава на дан 30. јуна 2018. године. године: 11,087 Конвертибилних марака).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године

39. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

39.3. Циљеви управљања финансијским ризицима (наставак)

(1) Тржишни ризик (наставак)

(б) Ризик од промјене каматних стопа

Група је изложена разним ризицима који, кроз ефекте промјена висине тржишних каматних стопа, дјелују на њен финансијски положај и токове готовине. С обзиром да Група нема значајну каматноснону имовину, приходи Групе су у значајној мјери независни од промјене тржишних каматних стопа.

Ризик Групе од промјена каматних стопа проистиче првенствено из обавеза по основу примљених дугорочних кредита од добављача. Кредити примљени по промјењивим каматним стопама излажу Групу каматном ризику токова готовине, док кредити примљени по фиксним каматним стопама излажу Групу ризику промјене фер вриједности каматних стопа.

Током периода од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године, највећи дио обавеза по кредитима био је са варијабилном каматном стопом, која је везана за EURIBOR. Обавезе по кредитима са промјењивим каматним стопама су највећим дијелом у инострану валути (EUR).

Група врши анализу изложености ризику од промјене каматних стопа на динамичкој основи узимајући у обзир алтернативне изворе финансирања и рефинансирања, прије свега за дугорочне обавезе, јер оне представљају најзначајнију каматноснону позицију. Група још увијек не врши своп промјењиве за фиксну каматну стопу или обрнуто, али предузима одговарајуће мјере ради обезбјеђења кредита од банака под повољнијим условима.

Анализа осјетљивости

Анализа осјетљивости на промјене каматних стопа је одређена на основу изложености каматних стопа недеривативних инструмената на крају извјештајног периода. За промјењиве каматне стопе обавеза, анализа је припремљена под претпоставком да је неизмирени износ обавеза на крају извјештајног периода био неизмирени у току цијелог извјештајног периода.

У случају да је каматна стопа на обавезе по новчаним и робним кредитима у току извјештајног периода била већа/мања за 10%, уз остале непромијењене варијабле, нето добитак Групе за период од шест мјесеци који се завршава на дан 30. јуна 2019. године био би мањи/већи за износ од 203,720 Конвертибилну марку (за период од шест мјесеци који се завршава на дан 30. јуна 2018. године: 36,208 Конвертибилних марака) као резултат већег/мањег расхода камата.

(в) Ризик од промјене цијена капитала

Током извјештајног периода од шест мјесеци који се завршава на дан 30. јуна 2019. године, Група је изложена одређеном ризику од промјена цијена власничких хартија од вриједности. Наведена улагања се држе више за стратегијске сврхе, него за сврхе дневног трговања, и њима се активно не тргује.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
39. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)
39.3. Циљеви управљања финансијским ризицима (наставак)
(2) Ризик ликвидности

Управљање ликвидношћу је централизовано на нивоу Групе. За управљање ризиком ликвидности одговоран је менаџмент Групе који је успоставио одређене процедуре у вези са дугорочним и краткорочним управљањем ризиком ликвидности.

Група својом имовином и обавезама управља на начин који јој обезбјеђује да у сваком тренутку испуњава све своје обавезе.

Група располаже довољним износом високо ликвидних средстава (готовина и готовински еквиваленти), као и континуираним приливом новчаних средстава од реализације услуга који омогућава да своје обавезе измирује у року доспијећа.

Група не користи финансијске деривате.

У циљу управљања ризиком ликвидности, Група је усвојила финансијске политике којима је дефинисана дисперзија у нивоима одлучивања приликом набавке одређених добара/услуга. Ова дисперзија је обезбијеђена утврђивањем лимита до којих поједина лица или органи у Групи одлучују о некој набавци.

Рочност доспијећа финансијске имовине и обавеза Групе на дан 30. јуна 2019. и 31. децембра 2018. године:

Финансијска имовина
30. јуни 2019.
Без камата

-Кредити и потраживања
(укључујући готовину и
готовинске еквиваленте)

У Конвертибилним маркама					
До 3 мјесеца	3-12 мјесеци	1-2 године	2-5 година	преко 5 година	Укупно
104,468,524	-	-	-	-	104,468,524
104,468,524	-	-	-	-	104,468,524
52,643	5,352,622	34,136	27,511	232,815	5,699,727
104,521,167	5,352,622	34,136	27,511	232,815	110,168,251

**Са фиксном каматном
стопом**

-Фер вриједност по
амортизованом трошку

Укупно
31. децембар 2018.
Без камата

-Кредити и потраживања
(укључујући готовину и
готовинске еквиваленте)

143,845,855	-	-	-	-	143,845,855
143,845,855	-	-	-	-	143,845,855

**Са фиксном каматном
стопом**

-Фер вриједност по
амортизованом трошку

Укупно

208,839	62,551,115	157,882	6,288,771	222,624	69,429,231
144,054,694	62,551,115	157,882	6,288,771	222,624	213,275,086

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
39. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)
39.3. Циљеви управљања финансијским ризицима (наставак)
(2) Ризик ликвидности (наставак)
Финансијске обавезе
30. јуни 2019.

Остале обавезе по
амортизованом трошку
-Без камата
-Инструменти по
варијабилној каматној стопи
-Инструменти по фиксној
каматној стопи
Укупно

У Конвертибилним маркама					
До 3 мјесеца	3-12 мјесеци	1-2 године	2-5 година	преко 5 година	Укупно
84,282,462	8,303,990	-	-	-	92,586,452
11,702,307	45,641,893	53,618,158	133,262,044	31,800,597	276,024,999
5,949,744	11,859,025	16,989,756	35,571,104	10,078,466	80,448,095
101,934,513	65,804,908	70,607,914	168,833,148	41,879,063	449,059,546

31. децембар 2018.

Остале обавезе по
амортизованом трошку
-Без камата
-Инструменти по
варијабилној каматној стопи
-Инструменти по фиксној
каматној стопи
Укупно

72,333,975	5,330,455	-	-	-	77,664,430
8,279,659	23,942,887	37,745,384	87,851,046	41,157,684	198,976,660
-	-	-	-	-	-
80,613,634	29,273,342	37,745,384	87,851,046	41,157,684	276,641,090

Преглед доспијећа финансијских инструмената (имовине и обавеза) је направљен на основу недисконтованих новчаних токова финансијске имовине и обавеза, укључујући и камате на ту имовину које ће бити зарађене (осим на средства за која Група очекује да ће се новчани ток појавити у другом периоду), односно на основу најранијег датума када се од Групе може тражити да плати насталу обавезу.

Износи укључени у претходне табеле за финансијске инструменте (имовину и обавезе) по варијабилним каматним стопама могу бити предмет промјене уколико се промјене у варијабилним каматним стопама буду разликовале од процијењених каматних стопа утврђених на крају извјештајног периода.

(3) Кредитни ризик

Кредитни ризик се односи на ризик да друга страна неће испунити своје уговорне обавезе према Групи, што ће резултовати финансијским губитком Групе. Група је усвојила политике у вези са праћењем кредитне способности партнера, као и захтијевања одређених обезбјеђења (коллатерала), у случајевима гдје је то могуће, а у циљу смањивања ризика од потенцијалних финансијских губитака насталих неиспуњавањем одређених уговорних обавеза.

Кредитни ризик настаје код потраживања од правних и физичких лица, готовине и готовинских еквивалената, депозита у банкама и финансијским институцијама, као и преузетих обавеза.

Група је изложена кредитном ризику у ограниченој мјери. Обезбјеђење од кредитног ризика успостављено је предузимањем одређених мјера и активности на нивоу Групе. У случају неблаговременог измиривања обавеза корисника услуга према Групи, истима се онемогућава даље коришћење услуга.

Поред тога, Група нема значајну концентрацију кредитног ризика у вези са потраживањима, јер има велики број међусобно неповезаних купаца са појединачно малим износима дуговања. Поред онемогућавања даљег коришћења услуга, користе се и слједећи механизми наплате: репрограмирање дуга, компензације са правним лицима, утужења, вансудска поравнања и остало.

Наплата кредита датих запосленима у Групи се обезбјеђује кроз административне забране, односно умањење плата за адекватан износ рата, док запослени који напуштају Групу, уговором регулишу начин исплате преосталог дијела износа кредита у тренутку одласка из Групе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
39. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)
39.3. Циљеви управљања финансијским ризицима (наставак)
(3) Кредитни ризик (наставак)

У циљу минимизирања кредитног ризика, Група је развила и одржавала оцјену кредитног ризика Групе како би категоризовала изложености према степену ризика неиспуњавања обавеза. Информације о кредитном рејтингу пружају доступне независне рејтинг агенције, у случају да нису доступне, Група користи друге јавно доступне финансијске информације и властите податке о трговању Групе како би оцјенили своје главне купце и остале дужнике. Изложеност Групе и кредитни рејтинг својих уговорених страна се континуирано прате и укупна вриједност закључених трансакција се шири међу одобреним партнерима.

Тренутни оквир за оцјену кредитног ризика Групе састоји се од слједећих категорија:

Категорије	Опис	Основе за признавање очекиваних кредитних губитака
Приходујући	Уговорена страна има низак ризик од неиспуњавања обавеза и нема доспјеле износе	12-мјесечни очекивани кредитни губици
Сумњива	Износ је у кашњењу >30 дана или је дошло до значајног повећања кредитног ризика од почетног признавања	Животни вијек очекиваног кредитног губитка – без исправке
Неиспуњење обавезе	Износ је у кашњењу >60 дана или постоје докази који указују на то да је имовину потребно умањити	Животни вијек очекиваног кредитног губитка – са исправком
Отпис	Постоје докази који указују да је дужник у озбиљним финансијским потешкоћама и да Група нема реалне изгледе за опоравак	Отписани износ

Табеле у наставку приказују кредитни квалитет финансијских средстава Групе, уговорених средстава и уговора о финансијским гаранцијама, као и максималну изложеност Групе кредитном ризику према оцјенама за кредитни ризик.

30. јун 2019.	Напомене	Екстерна класификација	Интерна класификација	12-мјесечни или очекивани животни вијек кредитног губитка?	Бруто износ	Исправка вриједности	Нето износ
Дати кредити и пласмани	17	Н/П	Приходујући и неприходујући	Животни вијек	5,597,236	36,098	5,561,138
Потраживања	19	Н/П	Приходујући и неприходујући	Животни вијек	141,875,705	62,239,823	79,635,882
Остала потраживања	20	Н/П	Приходујући и неприходујући		1,953,055	668,065	1,284,990
Готовина и готовински еквиваленти	24	Н/П	Приходујући		23,598,842	-	23,598,842
Финансијска средства која се накнадно вреднују по амортизованој вриједности	16	Н/П	Приходујући		45,371	-	45,371
Фер вриједност кроз осталу свеобухватну добит	16	Н/П	Приходујући		26,600	20,491	6,109
					173,096,809	62,964,477	110,132,332

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
39. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)
39.3. Циљеви управљања финансијским ризицима (наставак)
(4) Фер вриједност

Фер вриједност финансијских средстава која нису вреднована по фер вриједности

Изузев као што је наведено у наредним табелама, менаџмент Групе сматра да књиговодствена вриједност финансијских средстава и финансијских обавеза, признатих у приложеним консолидованим финансијским извјештајима, апроксимира њиховој фер вриједности.

	30. јун 2019.		У Конвертибилним маркама 31. децембар 2018.	
	Књиговодствена вриједност	Фер вриједност	Књиговодствена вриједност	Фер вриједност
<i>Финансијска имовина:</i>				
Финансијска имовина чија се фер вриједност мјери по амортизованом трошку	44,971	41,414	54,157	50,003
Укупно	44,971	41,414	54,157	50,003

Претпоставке које су коришћене за процјену тренутне тржишне вриједности финансијских средстава/обавеза су сљедеће:

- За краткорочне пласмане, позајмице и обавезе, књиговодствена вриједност је приближна фер вриједност због њиховог кратког рока доспијећа.
- За дугорочне пласмане и обавезе за израчунавање фер вриједности користи се метод дисконтовања будућих новчаних токова по тренутној тржишној каматној стопи, која је на располагању Групи за сличне финансијске инструменте.
- За хартије од вриједности расположиве за продају којима се тргује на активном тржишту израчунавање фер вриједности се врши на основу тренутне тржишне вриједности наведених хартија од вриједности.

Наредна табела представља анализу финансијских инструмената који су вредновани након почетног признавања по фер вриједности груписане у нивое од 1 до 3 у зависности од степена могућности процјене фер вриједности.

- Ниво 1 одмјеравања фер вриједности произлази из котиране тржишне вриједности (некориговане) на активним тржиштима за идентичну имовину и обавезе.
- Ниво 2 одмјеравања фер вриједности произлази из улазних параметара, различитих од котиране тржишне вриједности обухваћене Нивоом 1, а које су видљиве из средстава или обавеза, директно (на примјер, цијена) или индиректно (на примјер, проистекло из цијене).
- Ниво 3 одмјеравања фер вриједности произлази из техника процјењивања које укључују улазне параметре за финансијска средства или обавезе, а који представљају податке који се не могу наћи на тржишту (неистражени улазни параметри).

	У Конвертибилним маркама 30. јун 2019.			
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно
<i>Финансијска имовина:</i>				
Финансијска имовина чија се фер вриједност мјери кроз остали укупни резултат (Напомена 16)	6,109	-	-	6,109
Укупно	6,109	-	-	6,109

Укупни добици приказани у укупном осталом резултату се односе на финансијска средства чија се фер вриједност мјери кроз остали укупни резултат (Нова банка а.д. Бања Лука, *Напомена 16*).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
40. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА
40.1. Информације о сегментима

На дан 30. јуна 2019. године, извјештајни сегменти Групе, у складу са МСФИ 8, су сљедећи:

1. Фиксна телефонија и интернет, и
2. Мобилна телефонија.

40.2. Приходи и резултати сегмената

Приходи и резултати сегмената за период од шест мјесеци који завршава 30. јуна 2019. годину дати су у прегледу који слиједи:

30. јун 2019. године	Фиксна телефонија и интернет	Мобилна телефонија	Укупно
Приходи од продаје робе и услуга	107,902,668	116,459,616	224,362,284
Остали пословни приходи	141,591	3,289,188	3,430,779
Интерни обрачун између сегмената	32,446,167	14,402,602	46,848,769
Трошкови материјала, робе и везаних услуга	(9,149,545)	(22,829,123)	(31,978,668)
Трошкови запослених	(20,766,438)	(22,919,418)	(43,685,856)
Трошкови амортизације	(31,352,684)	(31,131,057)	(62,483,741)
Трошкови производних услуга	(34,448,875)	(22,623,594)	(57,072,469)
Остали пословни расходи	(4,776,980)	(8,128,863)	(12,905,843)
Финансијски приходи- каматносни	229,352	327,210	556,562
Финансијски приходи- остали	38,808	56,908	95,716
Обезвређење финансијских средстава	(829,086)	(823,961)	(1,653,047)
Финансијски расходи	(1,605,542)	(1,661,474)	(3,267,016)
Интерни обрачун између сегмената	(14,402,602)	(32,446,167)	(46,848,769)
Учешће у добитку придруженог друштва	2,146,506	570,590	2,717,096
Добитак прије опорезивања	25,573,340	(7,457,543)	18,115,797
Порез на добитак	(819,561)	(1,086,394)	(1,905,955)
Нето добитак	24,753,779	(8,543,937)	16,209,842

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
40. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА (наставак)
40.2. Приходи и резултати сегмената (наставак)

Приходи и резултати за период од од шест мјесеци који завршава 30. јуна 2018. године дати су у прегледу који слиједи:

30. јуни 2018. године	Фиксна телефонија и интернет	Мобилна телефонија	Укупно
Приходи од продаје робе и услуга	93,865,632	117,399,122	211,264,754
Остали пословни приходи	404,830	1,727,567	2,132,397
Интерни обрачун између сегмената	30,350,040	15,056,008	45,406,048
Трошкови материјала, робе и везаних услуга	(7,617,331)	(23,737,038)	(31,354,369)
Трошкови запослених	(18,317,374)	(22,093,319)	(40,410,693)
Трошкови амортизације	(23,711,388)	(27,543,705)	(51,255,093)
Трошкови производних услуга	(29,135,053)	(28,122,681)	(57,257,734)
Остали пословни расходи	(4,106,302)	(6,597,996)	(10,704,298)
Финансијски приходи- каматоносни	390,408	498,840	889,247
Финансијски приходи- остали	96,464	253,712	350,177
Обезвређење финасијских средстава	(33,290)	(1,402,289)	(1,435,579)
Финансијски расходи	(258,828)	(428,121)	(686,949)
Интерни обрачун између сегмената	(15,056,008)	(30,350,040)	(45,406,048)
Учешће у добитку придруженог друштва	1,206,920	1,545,923	2,752,843
Добитак прије опорезивања	28,078,720	(3,794,017)	24,284,703
Порез на добитак	(1,047,220)	(1,388,175)	(2,435,395)
Нето добитак	27,031,500	(5,182,192)	21,849,308

Приходи и резултати сегмената приказани у претходним табелама (за период од од шест мјесеци који завршава 30. јуна 2019. и 30. јуна 2018. године) представљају приходе генерисане од продаје екстерним купцима. Приходи између сегмената у току периода су елиминисани.

Рачуноводствене политике извјештајних сегмената су идентичне као и рачуноводствене политике Групе описане у *Напомени 3*.

Добитак сегмента представља профит сваког сегмента, са укљученом алокацијом свих трошкова и то на бази прихода остварених од стране сваког сегмента посебно. То представља критеријум по којем се извјештава према руководиоцима надлежним за доношење кључних одлука, у циљу алокације адекватних ресурса сегментима, као и анализе њихових резултата.

Приходи Групе од главних услуга су детаљно приказани у *Напомени 5* уз консолидоване финансијске извјештаје.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
40. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА (наставак)
40.3. Капитална улагања сегмената

Капитална улагања сегмената у току периода су сљедећа:

	У Конвертибилним маркама		
	Фиксна телефонија и интернет	Мобилна телефонија	Укупно
30. јуни 2019. године			
Капитална улагања (Напомене 12 и 14)	46,551,456	40,848,199	87,399,655
30. јуни 2018. године			
Капитална улагања (Напомене 12 и 14)	47,569,023	44,131,684	91,700,707

Капитална улагања обухватају набавке нематеријалних улагања, некретнина и опреме у току извјештајног периода.

41. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Република Српска и Босна и Херцеговина тренутно имају више закона који регулишу разне порезе уведене од стране надлежних органа. Порези који се плаћају укључују порез на додату вриједност, порез на добитак и порезе на плате (социјалне порезе), заједно са другим порезима. Поред тога, закони којима се регулишу ови порези нису били примјењивани дуже вријеме за разлику од развијенијих тржишних привреда; док су прописи којим се врши имплементација ових закона често нејасни или не постоје.

Сходно томе, у погледу питања везаних за пореске законе ограничен је број случајева који се могу користити као примјер. Често постоје разлике у мишљењу међу државним министарствима и организацијама везано за правну интерпретацију законских одредби што може довести до неизвјесности и сукоба интереса. Пореске пријаве, заједно са другим областима законског регулисања (на примјер, питања царина и девизне контроле) су предмет прегледа и контрола од више овлашћених органа којима је законом омогућено прописивање јако строгих казни и затезних камата.

Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Групе могу се разликовати од тумачења менаџмента. Као резултат изнесеног, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Групи може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. У складу са Законом о Пореској управи Републике Српске, период застарјелости пореске обавезе је пет година. То практично значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од тренутка када је обавеза настала. Ове чињенице утичу да порески ризик у Републици Српској и Босни и Херцеговини буде значајнији од оног у земљама са развијенијим пореским системом.

Поред наведеног, Група има значајне трансакције са повезаним правним лицима. Иако менаџмент Групе сматра да Група посједује довољну и адекватну пратећу документацију у вези са трансферним цијенама, постоји неизвјесност да се захтјеви и тумачења пореских и других органа разликују од тумачења менаџмента. Менаџмент Групе сматра да евентуална различита тумачења неће имати материјално значајних посљедица по консолидоване финансијске извјештаје Групе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од шест мјесеци који се завршава 30. јуна 2019. године
42. ТЕКУЋА ЕКОНОМСКА СИТУАЦИЈА И ЊЕН УТИЦАЈ НА ПОСЛОВАЊЕ ГРУПЕ

Као што се и очекивало, и у току извјештајног периода Група је, била под одређеним утицајем погоршаних економских услова на тржишту Републике Српске и Босне и Херцеговине. Вјероватно је да ће Група и у наредном периоду, пословати у отежаним и неизвјесним привредним околностима, и то као посљедица слабљења општих економских активности у Републици Српској и Босни и Херцеговини.

43. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примијењени за прерачун девизних позиција извјештаја о финансијском положају у Конвертибилне марке, за поједине главне валуте су били сљедећи:

	У Конвертибилним маркама	
	30. јун 2019.	31. децембар 2018.
Евро (EUR)	1.95583	1.95583
Динар (RSD)	0.01658	0.01654
Амерички долар (USD)	1.71865	1.70755
Швајцарски франак (CHF)	1.76122	1.74208